

Tilstandsrapport for barnevernstjenesten 2024

Til politisk behandling

Postadresse:
Postboks 700
1304 SANDVIKA
E-post:
barnevernstjenesten@baerum.kommune.no

Besøksadresse:
Arnold Haukelands
plass 10
1338 SANDVIKA

Org. nr: 974552825
Telefon: 67 50 68 00

KLART SPRÅK?
Hjelp oss å bli bedre:
klartsprak@baerum.kommune.no

INNHold

1.	Innledning	3
2.	Rapportens oppbygning	3
3.	Leders overordnede vurdering av status for virksomheten	4
4.	Presentasjon av virksomheten og nøkkeltall.....	7
4.1	Organisasjon	7
4.1.1	Avdeling barnevernvakt, mottak og akutt.....	8
4.1.2	Avdeling undersøkelse.....	8
4.1.3	Avdeling barn og ungdom	9
4.1.4	Avdeling omsorg	9
4.1.5	Avdeling tiltak	10
4.1.6	Samarbeidet med Asker kommune	12
4.2	Aktivitet.....	13
4.2.1	Bekymringsmeldinger til barnevernstjenesten	13
4.2.2	Undersøkelser	15
4.2.3	Akutt plasseringer.....	17
4.2.4	Barn og unge med barnevernstiltak	18
4.2.5	Enslige mindreårige	18
4.2.6	Hjelpetiltak og omsorgstiltak.....	18
4.2.7	MST-CAN (Multisystemic Therapy - Child Abuse and Neglect)	20
4.2.8	Barn og ungdom plassert utenfor hjemmet.....	21
4.2.9	Unge voksne som mottar ettervern fra barnevernstjenesten	23
4.2.10	Innsyns krav.....	24
4.3	Nøkkeltall – økonomi og effektivisering:	25
4.4	Nøkkeltall – HR og HMS	29
4.4.1	Sykefravær.....	29
4.4.2	Turnover og rekruttering	29
5.	Årets aktiviteter og resultater- Kvalitetsutvikling og innovasjon	30
5.1	Om strategi for kvalitetsutvikling.....	30
5.2	Videreutdanning og interne kompetansehevende tiltak:.....	31
5.3	Spesielt om barnevernets arbeid med medvirkning og brukerinvolvering:	32
6.	Styring og kontroll i virksomheten	33
7.	Utfordringsbilde og innsatsområder 2025	34

Strategisk mål bilde for barnevernstjenesten 2022-2024

- Hjelpen vi gir er av høy faglig kvalitet og basert på oppdatert kunnskap, med barnets perspektiv tydelig i alt vårt arbeid
- Vi har felles kunnskap og forståelse om bruk av faglig analyse for å sikre rett hjelp til rett tid
- Vi samarbeider godt med hverandre og andre instanser til beste for barnet – med avklarte roller og ansvar i helheten
- Vår kultur er betegnet av høy faglig kvalitet, god relasjonskompetanse og trygt arbeidsmiljø

1. INNLEDNING

Barnevernsloven skal sikre at barn og unge som *lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling*, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid, bidra til at barn og unge møtes med trygghet, kjærlighet og forståelse og at alle barn og unge får gode og trygge oppvekstvilkår (jf. lov om barnevern § 1-1).

I hver kommune skal det være en barnevernstjeneste som utfører oppgaver etter barnevernsloven, og barnevernstjenesten skal ha en leder (jf. lov om barnevern 15-3). Barnevernstjenestens oppgaver er å vurdere og behandle bekymringsmeldinger, gjennomføre undersøkelser, treffe og følge opp vedtak om hjelpetiltak, og å forberede og følge opp saker før og etter behandling i barneverns- og helsenemnda. Representanter for barnevernstjenesten skal være tilgjengelige til enhver tid. Kommunestyret skal minst en gang i året få en redegjørelse om tilstanden i barnevernstjenesten (jf. lov om barnevern § 15-3), og har vært et lovpålagt krav siden 2021.

I tilstandsrapporten redegjøres det for nøkkeltall, styringsdata og virksomhetsstyringen fra det foregående året, men også utviklingstrekk i tjenesten over tid. Sammenhenger og analyse av drift og styringsdata i et større og mer helhetlig bilde, danner grunnlag for fremtidig drift og for leders vurdering av tjenestens forsvarlighet.

2. RAPPORTENS OPPBYGNING

Rapporten tar utgangspunkt i strukturen i barnevernstjenestens strategi for kvalitetsutvikling, interne verktøy for virksomhetsstyring, styringsdata i fagsystemer og indikatorer som er rapportert til nasjonale myndigheter.

Barnevernstjenesten i Bærum legger til grunn kvalitetsprinsippene for kvalitet slik disse er definert av Verdens helseorganisasjon. Kvalitetsprinsippene er også besluttet på barnevernsområdet nasjonalt:

- Tjenestene skal være virkningsfulle.
- Tjenestene skal ha god utnyttelse av ressursene.
- Tjenestene skal være tilgjengelig og rettferdig fordelt.
- Tjenestene skal involvere brukerne og gi dem innflytelse.
- Tjenestene skal være samordnet og preget av kontinuitet.
- Tjenestene skal være trygge og sikre.

Tilstandsrapporten viser nåværende status for kvalitet i tjenesten og for kvalitetsutviklingen de senere år. Pålitelige styringsdata og sentrale indikatorer kan angi om det har skjedd endringer i ønsket eller uønsket retning, og om målsetninger for tjenesteområdet er oppnådd. Slik vil en kunne kvalitetssikre utviklingen og iverksette tiltak raskt etter behov.

Status for de ulike indikatorene kan sjelden alene forklare hvorfor og hvordan endring skjer, hvorfor et tiltak har ønsket effekt, eller gi et tilstrekkelig bilde av det helhetlige kvalitetsnivået i en tjeneste.

Presentasjonen av barnevernstjenestens strategiske utviklingsarbeid og kvalitetsnivå suppleres derfor med informasjon om satsningsområder og et utvalg gjennomførte kvalitetsutviklingstiltak i tjenesten. Tjenesten presenteres med det formål å vise sammenhenger mellom kvalitetsutvikling, omstilling, risikoområder, måloppnåelse og resultater over tid.

3. LEDERS OVERORDNEDE VURDERING AV STATUS FOR VIRKSOMHETEN

Forventningsbrev fra Statsforvalter 2024 og oppfølgingsaktiviteter etter tilstandsrapporten 2023

Barneverntjenesten styrer gjennom strategi for kvalitetsutvikling og har etablert en helhetlig oppfølging for å sikre forsvarlig drift, forsvarlige tjenester og nødvendig fagutvikling, blant annet gjennom månedlig rapportering og gjennomgang av styringsdata og aktivitetstall i ledergruppen. Leder vurderer at en slik styring er avgjørende for å kunne analysere og eventuelt korrigere utviklingen i tjenesten.

Statsforvalterens forventningsbrev for 2024 pekte på følgende områder som kommunene ble bedt om å være særlig oppmerksomme på:

- Hjelpetiltaksutvikling tilpasset barnevernets kjernemålgrupper iht barnevernsloven
- Kvalitetsutvikling på fosterhjemsområdet, herunder plassering i slekt og nettverk og oppfølging av barn, foreldre og fosterforeldre
- Samarbeid med Bufetat på systemnivå
- Virksomhetsstyring og internkontroll

Barnevernsjefen redegjorde for vurderinger av fremtidsutsikter og forventninger for tjenesten for 2024 i tilstandsrapporten for 2023, og fremhevet noen prioriterte områder for det neste året.

Følgende prioriterte områder vurderes å være forsvarlig fulgt opp og ivare tatt gjennom 2024:

- Utvikle målgruppedifferensierte og virksomme hjelpetiltak.
- Kvalitetssikre oppfølgingen av barn, foreldre og fosterforeldre i de tilfeller barnevernstjenesten i en kort eller lengre periode overtar omsorgen for barn.
- Følge opp økte krav til rettssikkerhet og personvern.
- Videreføre og utvikle tjenestens styringsdialog internt og i direktørområdet.
- Systematiske forberedelser for å møte nye lovpålagte kompetansekrav for ansatte i barneverntjenesten 01.01.31.
- Gjennomføre nødvendige forberedelser til innføring av nytt barnevernsfaglig kvalitets- og fagsystem.
- Systematisk informasjons- og samarbeidsvirksomhet i form av "Bekymret for et barn"-foredrag, systemsamarbeid gjennom barnevernstjenestens samarbeidsprogram og konsultasjonstelefonen som er betjent hele døgnet, alle dager i året.
- Påbegynt kartlegging av ulike muligheter for å innhente meninger og erfaringer fra barn, unge og foreldre, blant annet i samarbeid med Landsforeningen for barnevernsbarn og Organisasjonen for barnevernsforeldre.
- Følge opp aktiviteter som påvirker tillit til barnevernstjenesten, herunder informasjonsarbeid om taushetsplikt og samarbeid om åpenhet i barnevernet.

Disse prioriterte områdene er fremdeles aktuelle, og vil følges opp i tjenestens strategi for kvalitetsutvikling i 2025-2026.

Noen prioriterte områder har hatt en svakere fremdrift og utvikling enn forventet og ønsket gjennom 2024:

- Forsinket oppstart av nytt barnevernsfaglig fagsystem (Visma Flyt Barnevern ble først tatt i bruk i mars 2025).
- Antallet evaluerte planer har gått ned.
- Flere plasseringer utenfor hjemmet.
- Flere plasseringer med kostnadsdrivende forsterkningstiltak.

Tjenesten evaluerer dimensjonering i tjenesten årlig, og gjennomfører deretter nødvendige, interne tilpasninger og ressursfordelinger. Et tillitsfullt og systematisk partssamarbeid med lokal vernetjeneste og arbeidstakerorganisasjoner vurderes som vesentlig for å sikre en god prosess, og eventuelle ressursomfordelinger i tjenesten vil alltid drøftes med MBM lokalt. Kommunens økonomiske situasjon påvirker også barnevernstjenesten, og eventuelle innsparingstiltak vil alltid måtte søkes iverksatt på områder som ikke hindrer forsvarlig og lovpålagt tjenesteutøvelse etter barnevernsloven. Som en oppfølging etter innføring av nytt fagsystem og for å oppnå en sterkere måloppnåelse for evaluering av planer for barn og unge med tiltak fra barnevernstjenesten, organiserer barneverntjenesten arbeidet med internkontroll på en annen måte i 2025 enn i 2024.

Barneverntjenesten må erfaringsmessig forvente svingninger i antallet plasseringer utenfor hjemmet, både for akuttplasseringer og plasseringer i fosterhjem/institusjon. Antallet akuttplasseringer i 2024 har økt med fire sammenliknet med 2023, og utviklingen følges nøye opp. Økningen på fire utgjør imidlertid i seg selv ikke et urovekkende stort antall samlet sett.

Inngripende tiltak i form av institusjonsplasseringer med forsterkningstiltak som følge av helseutløste behov, kan være store kostnadsdrivere for barnevernstjenesten og kommunen. Det vurderes som avgjørende for barn, unge og deres familier at barnevernstjenesten har en robust og bærekraftig økonomisk struktur, som sikrer nødvendig hjelp til alle barn og ungdommer som trenger barnevernstiltak etter barnevernsloven. Barnevernstjenesten vil fortsette å ta initiativ til nødvendige samarbeidsaktiviteter for å holde kostnader nede, både i enkeltsaker og på systemnivå. Det er også opprettet et eget utviklingsarbeid med oppstart i 2025, for å sikre bedre utnyttelse av ressurser og riktig hjelp til rett tid for barn som har behov for samtidige tiltak og vedtak fra helsetjenestene og barneverntjenesten.

Status for øvrige aktiviteter i 2024

Det er foreslått å forskriftsfeste **fag- og prosessveiledning** av barnevernstjenestens medarbeidere. Barneverntjenesten i Bærum har hatt etablerte rutiner for systematisk og jevnlig veiledning av medarbeidere i mange år, og tjenesten har i 2024 utarbeidet en egen veiledningshåndbok. Veiledningshåndboken implementeres gjennom egen *veiledning på veiledning* fra en ekstern fagperson, for tjenestens fagledere som utfører regelmessig veiledning av barnevernskonsulenter, familieveiledere og andre fagansatte i tjenesten.

Nasjonalt forløp barnevern ble iverksatt i Bærum barnevernstjeneste i 2024, etter en samarbeidsprosess med relevante tjenester i og utenfor kommunen. Det gjennomføres årlig mellom 15 og 30 Bekymret for et barn-foredrag, og informasjon om nasjonalt forløp inngår i disse der dette er hensiktsmessig.

Faglig Forum er etablert som et tiltak i barneverntjenesten for å øke innsikten om andre fagområder, som både kan inspirere til egen fagutvikling og øke forståelsen av sammenhenger og avhengigheter i og utenfor barneverntjenesten. Det er gjennomført fire arrangementer i 2024, med blant annet foredrag fra politiet ("Den profesjonelle samtalen") og en psykologressurs fra egen tjeneste ("Familiestress og sosial ulikhet").

Refleksivt Forum startet opp høsten 2024, og er en utprøving av metodikk for fagutvikling, etisk refleksjon og felles samtaler som er utarbeidet i forbindelse med et doktorgradsarbeid om

tjenestedesign i perioden 2023-2025. Hele tjenesten deltar i faste grupper på tvers av avdelinger og roller, der det reflekteres rundt ulike temaer som belyser kompleksiteten i barnevernssaker. For å måle utviklingen er det gjennomført spørreundersøkelser i hele tjenesten, blant annet for å kartlegge i hvilken grad (1=i liten grad, 5=i stor grad) medarbeiderne opplever at vi har åpne samtaler om egen tenkemåte. I mars 2023 var scoren 3.3, i oktober 2024 var den steget til 4.1, og i mars 2025 var scoren 4.4. Økningen kan tyde på at det oppleves at det er større rom for å snakke åpent om vanskelige temaer i kollegagrupper.

Det er gjennomført **to eksterne tilsyn og en forvaltningsrevisjon** i 2024.

Tilsynet fra Statsforvalter omhandlet meldeplikt til barnevernet, og barneverntjenestens oppfølging av lovkrav om tilbakemelding til melder etter endt undersøkelse. Tilsynet fra Arbeidstilsynet gjaldt kartlegging og risikovurderinger av arbeidsmiljøet, og forvaltningsrevisjonen dreide seg om personvern for borgere og viderebehandling av personopplysninger samlet inn for formål knyttet til barnevern.

Tilsynet fra Statsforvalter konkluderte med brudd på lovkrav for barnevernstjenesten om tilbakemelding til melder etter endt undersøkelse, og pålegg om retting. Det ble avdekket mangler i tjenestens interne rutiner for oppfølging av lovkravet, og det ble iverksatt tiltak for å rette opp i manglene. Statsforvalter har vurdert tiltakene som ble iverksatt og virkningene av disse, og har avsluttet tilsynet som følge av at lovbruddet ble vurdert som lukket.

Tilsynet fra Arbeidstilsynet konkluderte med lovbrudd på enkelte områder som omhandler mangler ved kartlegging og risikovurdering av arbeidsmiljøforhold. Arbeidstilsynet har gitt pålegg om forbedringer, som tjenesten utfører i samarbeid med vernetjenesten og bedriftshelsetjenesten, og med bred involvering av medarbeiderne. Det er leders inntrykk at de arbeidsmiljørettede tiltakene som har vært iverksatt i tjenesten de senere årene er forsvarlige og tilfredsstillende, men det har ikke vært samsvar mellom tiltakene og systematikken i den forutgående kartlegging og risikovurdering. Oppfølging av påleggene pågår, og forventes å være ferdigstilt før sommeren 2025.

Forvaltningsrevisjonen om viderebehandling av opplysninger innhentet for formål barnevern, konkluderte med en anbefaling om at barneverntjenesten kartlegger og vurderer om personopplysninger som er samlet inn for formål knyttet til barnevern, viderebehandles for nye formål i forbindelse med innføring av nytt fagsystem, og at eventuelle funn følges opp. Tjenesten vil følge anbefalingene, og rapporterer tilbake til kontrollutvalget når dette er gjennomført.

Tjenestens årskonferanse i 2024 tok opp dilemmaer som oppstår når ønsket om åpenhet er i strid med taushetsplikten i barnevernet. Som ledd i tjenestens åpenhetsarbeid, ble tjenestens årskonferanse gjennomført med bidrag fra blant annet inviterte journalister, representanter fra Landsforeningen for barnevernsbarn og fra Organisasjonen for barnevernsforeldre. Temaet var «Media i barnevern og barnevern i media», som ga økt kunnskap og innsikt og inspirerte til videre oppfølging av temaet i 2025.

Året 2024 viser for øvrig:

- Det er jevnt over en høy måloppnåelse for lovpålagte og målbare indikatorer
- Det ble gjennomført 726 undersøkelser.
- 66% av undersøkelsene ble henlagt.
- Flere barn får hjelp i form av differensierte, spesialiserte og virksomme barnevernstiltak i hjemmet, fremfor omsorgstiltak.
- 17 av 24 akutt plasseringer ble gjennomført frivillig.
- Tre akutt plasseringer ble besluttet uten samtykke fra foreldrene, og gjaldt barn som sto i fare for å bli vesentlig skadelidende (§ 4-2)
- Tre akutt plasseringer ble besluttet uten samtykke fra ungdommen selv, på bakgrunn av alvorlige atferdsvansker (§ 4-4)
- Antallet barn som er under omsorg av barnevernstjenesten er lavere, fra 67 i 2023 til 54 i 2024.

- Antallet ungdom gjennom året med vedtak om institusjonsplassering økte fra 27 i 2023 til 30 i 2024.
- Oppfølgings- og veiledningstilbud for foreldre og fosterforeldre etter omsorgsovertakelse er videreført og videreutviklet.
- Tiltak for å ivareta gjenforeningsformålet er videreført i aktuelle avdelinger og på alle nivåer.
- Samarbeidet med flyktningkontoret om oppfølging av enslige mindreårige har vært forsterket, og barnevernstjenestens internkontrollplikt er tydeliggjort.
- Barnevernstjenesten har i 2024 bosatt ti enslige mindreårige:
 - to av disse med opprinnelse fra Ukraina
 - ingen barn/ungdommer under 15 år.
- Barnevernstjenesten hadde ved årets slutt vedtak om oppfølging av eller ettervern for 35 enslige mindreårige, og 13 av disse bodde i kommunens bofellesskap/hybelfellesskap
- Barnevernstjenesten mottok 139 innsynskrav fra private parter.

Barnevernstjenestens strategi for kvalitetsutvikling er innrettet slik at områder som bør prioriteres eller møtes med forbedringstiltak, kan avdekkes tidlig og analyseres helhetlig. Sammen med tjenestens interne delegasjonsbestemmelser, funksjons- og rollebeskrivelser, prinsipper for eskalering i beslutningsprosesser og tjenestens månedsrapport, sikres styring og ledelse både internt i tjenesten, og ved rapportering i linjen og til politikerne.

Det vurderes at de prioriterte områder i *strategi for kvalitetsutvikling 2022-2024* og resultatene i 2024 i har vært i tråd med planlagte og gjennomførte aktiviteter og tjenestens samfunnsoppdrag.

4. PRESENTASJON AV VIRKSOMHETEN OG NØKKELTALL

4.1 Organisasjon

Barnevernstjenesten i Bærum kommune er en av Norges største barnevernstjenester med cirka 170 ansatte og i underkant av 200 fosterhjem, besøkshjem, støttekontakter og tilsynsførere. Barnevernstjenestens arbeidsområde og oppgaver er lovpålagt, og barnevernsloven er en rettighetslov. Barnevernssjef er barnevernsadministrasjonens leder iht. Lov om barnevern § 2-1, fjerde ledd. Når avdelingsleder og fagleder utøver delegert myndighet, har vedkommende barnevernsadministrasjonens lederansvar. Ved barnevernssjefens fravær delegeres fullmaktene til navngitt utpekt avdelingsleder som stedfortreder. Stedfortreder for barnevernssjef kan fatte vedtak i saker hvor vedtakskompetansen er lagt til barnevernsadministrasjonens leder iht. lov om barnevern og delegasjonsbestemmelsene. Hvis fullmaktene kommer til anvendelse, fremkommer delegasjonsmyndigheten skriftlig. Det er i delegasjonsbestemmelsene angitt 30 konkrete beslutninger hjemlet i barnevernsloven som tilligger barnevernssjefens fullmakter og ansvarsområde.

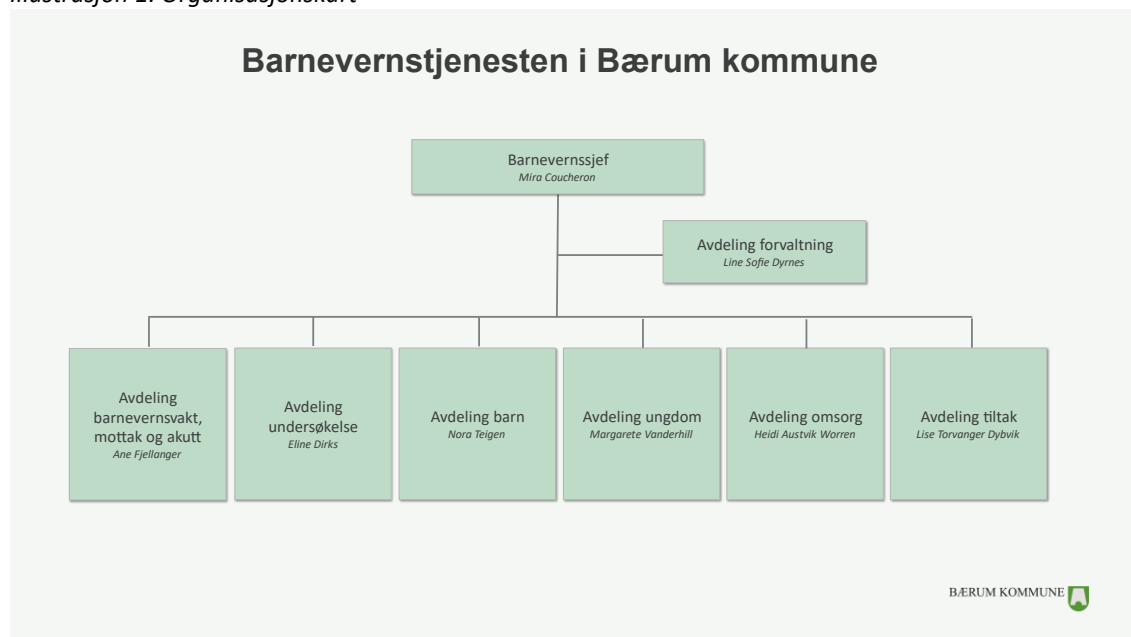
Barnevernstjenesten følger nasjonale føringer om kontinuerlig tiltaksutvikling for de målgruppene barnevernet har et lovhemlet ansvar overfor. Systematisk satsing på forskningsbaserte, virksomme, barnevernsfaglige hjelpetiltak helintegrert i egen tjeneste er en avgjørende suksessfaktor for kvalitetsutvikling, gjennomføring av oppvekstreformen og en nødvendig økonomisk omstilling som er påkrevet i kommunen.

Tjenesten og tiltaksavdelingen har implementert og drifter spesialiserte hjelpetiltak som Relasjonsfokustert familieterapi (RFT), Multisystemic Therapy -Child Abuse and Neglect (MST-CAN), The Attachment and Biobehavioral Catch-up Intervention (ABC) og Parent Management Training Oregon (PMTO). Tjenesten har også eget veilederteam for fosterhjem og for foreldre etter omsorgsovertakelse, og Bærum er i tillegg vertskommune for Asker og Bærum barnevernvakt.

Barnevernstjenesten tar imot studenter i barnevern og sosialt arbeid fra Oslo Met og VID vitenskapelige høgskole hvert år. I 2024 gjennomførte i alt 13 studenter praksis i Bærum

barnevernstjeneste. Studentene får oppfølging av egen veileder i tjenesten, og deltar også i individuell veiledning og i gruppeveiledning, som tjenesten selv organiserer. Barnevernstjenesten har også et formalisert samarbeid med Nasjonalt utviklingssenter for barn og unge (NUBU) og Regionsenter for barn og unges psykiske helse (RBUP) om barnevernsfaglig tiltaksutvikling og implementering.

Illustrasjon 1: Organisasjonskart

4.1.1 Avdeling barnevernvakt, mottak og akutt

Avdeling barnevernvakt, mottak og akutt er døgnåpen og tilgjengelig alle dager i året. Barnevernvakten gir barnevernfaglig bistand til barn og familier i akutte kriser. Avdelingen vurderer alle meldinger inn til barneverntjenesten daglig, og besvarer barneverntjenestens konsultasjonstelefon. Gjennom 2024 har avdelingen prioritert kvalitetsutvikling på områdene barneperspektiv og medvirkning, Barnesamtalen DCM og bistand til andre avdelinger gjennom bruk av Helhetlig Debrief etter uønskede hendelser. Samarbeidet med Asker kommune er også et pågående og prioritert område for avdelingen.

4.1.2 Avdeling undersøkelse

Avdeling undersøkelse har ansvar for å undersøke bekymringsmeldinger som kan gi grunnlag for å iverksette hjelpetiltak etter loven. Undersøkelsen skal gjennomføres snarest, og den skal som hovedregel være avsluttet innen tre måneder. Barnevernstjenesten skal undersøke barnets helhetlige omsorgssituasjon og behov, og foreslå egnede hjelpetiltak eller fremme forslag om tvangstiltak når dette er nødvendig.

Tilsynet fra Statsforvalteren i 2024 avdekket mangler ved tjenestens praksis for tilbakemelding til melder etter endt undersøkelse. Avdeling undersøkelse har iverksatt tiltak for å sikre forsvarlig saksbehandling i henhold til lovkrav, og tilsynet er lukket. Statsforvalteren har i 2024 i tillegg fulgt opp et landsomfattende tilsyn fra 2020-2021 om undersøkelser i barnevernet, hvor flere alvorlige funn ble avdekket i mange ulike kommuner. Alle kommuner i Akershus ble i oppfølgingen invitert til å være med på et systematisk opplegg som fokuserer på egenkontroll og forbedringsarbeid. Avdeling undersøkelse har fulgt opp med egenkontroll ved å gjennomgå flere undersøkelser, og laget en plan for forbedring av arbeidet. Det vil bli gjennomført flere egenkontroller gjennom 2025, og resultatene sendes til Statsforvalteren.

4.1.3 Avdeling barn og ungdom

Avdeling barn har ansvar for å følge opp barn i alderen 0-13 år og deres familier som mottar hjelpetiltak fra barneverntjenesten. For å sikre god kvalitet i vurderinger av barnas særlige behov samt involvering av de yngste barna, har avdelingen prioritert å tilegne seg kunnskap og økte ferdigheter innen samspillobservasjoner gjennom satsningen «Der barnet er». Avdelingen har i 2024 også hatt et særlig fokus på nettverksarbeid med formål å mobilisere barnet og familiens eget private og profesjonelle nettverk, for sammen finne løsninger for endring og stabilitet hverdagen til barnet og familien.

Avdeling ungdom har ansvar for å følge opp barn/ungdom i alderen 14-18 år, og har tilbud om ettervern for unge voksne til de fyller 25 år. Avdelingen har i 2024 prioritert blant annet å sikre et tett samarbeid med andre instanser i kommunen som er i kontakt med de samme ungdommene, og har invitert inn samarbeidspartnere til avdelingsmøter og informasjonsmøter. En helhetlig oppfølging av ungdommer som har eller står i fare for å utvikle alvorlig atferdsvansker, har vært særlig prioritert i denne forbindelse. Avdelingen har også videreført opplæring i og vedlikehold av metoden Motiverende intervju, blant annet for å sikre at ungdommens mening blir vektlagt i prosessene som danner grunnlag for beslutninger. Avdeling ungdom har også ansvar for oppfølgingen av enslige mindreårige i barnevernstjenesten.

4.1.4 Avdeling omsorg

Avdeling omsorg følger opp alle barn i alderen 0-18 år, som kommunen har fått omsorgen for etter vedtak i barneverns- og helsenemnda. På fosterhjemsfeltet har det vært til dels store endringer knyttet til oppfølging av ny barnevernslov og ny forskrift for fosterforeldre. Endringene griper direkte inn i kvalitetssikring av saksbehandlingen i form av krav til planer og systematisk oppfølging av planer knyttet til barnet, foreldrene og fosterforeldrene. Fosterforeldre har i henhold til nasjonale beslutninger, rett til å klage på barnevernstjenestens vedtak om forsterkningstiltak i form av økonomiske rammer, avlastning, veiledning mm. Fosterforeldres rammevilkår har i 2024 vært behandlet på nasjonalt nivå, og regjeringen har besluttet å gi midler til å kunne gi tjenstepensjon ved frikjøp av lønn med virkning i 2025.

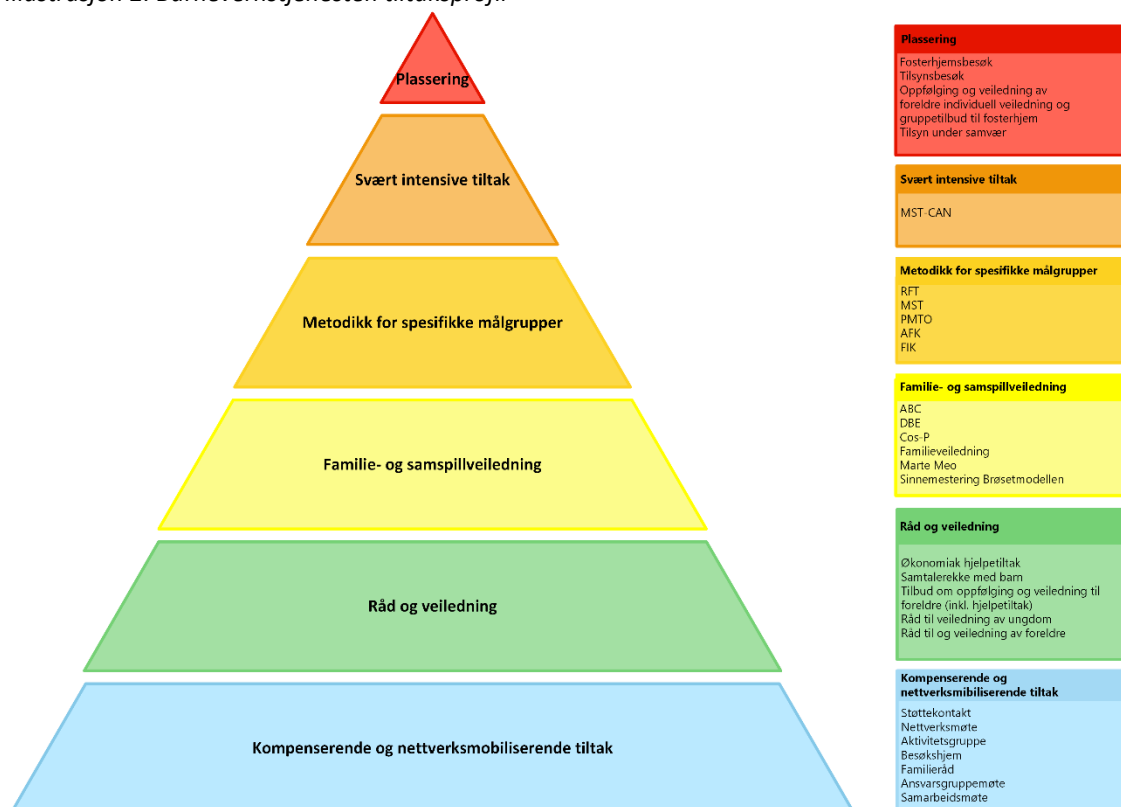
Det er fortsatt en stor utfordring å rekruttere fosterhjem til barn som venter på dette, og det er svært vanskelig å finne fosterhjem i Bærum kommune. Avdelingen bruker mye tid sammen med familiene og de andre avdelingene på å kartlegge muligheter i slekt og utvidet nettverk til barnet/barna, og det gjennomføres mange vurderingssamtaler og samarbeidsprosesser med mulige hjem. Noen av disse prosessene må avsluttes uten at barnevernstjenesten har funnet et aktuelt fosterhjem som kan påta seg omsorgsoppgavene for barnet. Avdeling omsorg har ansvar for barn som i dag har ventet i over to år på å komme til et fosterhjem, og som bor midlertidig i beredskapshjem.

Tilbud om oppfølging til foreldre med barn under omsorg er videreutviklet, og erfaringen tilsier at mange foreldre takker ja til dette. Tilbakemeldingen fra foreldrene er at de opplever at det er fint å kunne snakke med og få bistand fra egne, definerte spesialkonsulenter, som ikke har ansvar for den generelle saksbehandlingen.

Gjennom 2024 har alle ungdommer som har vært under omsorg takket ja til ettervern ved fylte 18 år, og de fleste fortsetter å bo i fosterhjemmet frem til de har gjennomført videregående opplæring. Ungdom som ønsker å bo for seg selv får oppfølging i hybel, og bistand til kontakt med og oppfølging fra andre tjenester. Noen ungdommer har store hjelpebehov og det er da særlig viktig å sikre rett til individuell plan og overgang til voksenlivet.

4.1.5 Avdeling tiltak

Illustrasjon 2: Barnevernstjenesten tiltaksprofil

Forventningsbrevet fra Statsforvalteren har i 2023 og 2024 beskrevet barneverntjenestens ansvar for utvikling av forebyggende barneverntiltak. Oppvekstreformen gir også kommunene et større ansvar for tilbud og tiltak som barn og familier får fra barnevernet.

Avdeling tiltak er en av landets største barnevernsfaglige tiltaksavdelinger bestående av familieveiledere, familieterapeuter og psykologer med bred erfaring og relevant kompetanse som til enhver tid utøver barnevernsfaglige hjelpetiltak til ca. 160 barn og deres familier.

Avdeling tiltak gjennomfører endringsrettede barnevernsfaglige hjelpetiltak til barn, ungdom og deres familier som er i behov av og har rett til hjelp fra barnevernstjenesten. Tiltakene utvikles og tilpasses barnevernsfaglige vurderinger av hva barna og familiene har behov for og ønsker.

Tiltaksavdelingen har i 2024 vært opptatt av å utvikle avdelingen og tiltaksdifferensieringen i tråd med endrede behov i befolkningen og overordnede lovkrav.

Som et supplement til den allerede etablerte og omfattende kompetansen innen familieterapi og systemisk praksis, har avdelingen de senere årene etablert kunnskapsbaserte hjelpetiltak, og utviklet ny metodikk og kompetanse.

Hovedsatsningsområdene i avdelingen i 2024 har vært:

PMTO (Parent Management Training – Oregon) & TIBIR (tidlig innsats for barn i risiko)

Hovedmålet med PMTO er at foreldre og barn skal gjenopprette en positiv relasjon. Metoden skal bidra til at utfordrende atferd hos barnet reduseres, og at foreldrene tar i bruk foreldreverktøy som er mer hensiktsmessig for samspillet. Det jobbes med å snu negative, tvingende samspillsmønstre, og å utvikle foreldrenes holdninger til og oppfatning av barnet. Foreldrene trener på å bli mer sensitive, ta flere positive initiativ, styrke egne kommunikasjonsferdigheter og egen følelsesregulering. Dette igjen styrker barnets og foreldrenes relasjon, og barnet gis nye utviklingsmuligheter.

Flerparten av familiene som har mottatt PMTO-veiledning, har rapportert om god effekt av tiltaket. I første kvartal 2024 hadde avdeling tiltak fire PMTO-terapeuter. To av PMTO-terapeutene gikk imidlertid inn i nye stillinger, og det ble besluttet å utdanne to nye PMTO-terapeuter.

I denne prosessen ble det også avklart at Oppvekstområdet i Bærum kommune defineres som en TIBIR-kommune. Det ble derfor bestemt at hele tjenesteområdet Oppvekst totalt lærer opp seks terapeuter, fire fra barnevernstjenesten og to fra andre tjenester. Formålet med å være en TIBIR-kommune er å sikre riktig hjelp til rett tid til barn i Bærum, og å arbeide med forebygging og tidlig innsats. Gjennom TIBIR-foreldrerådgiving forebygges adferdsproblemer allerede i barnehagealder, og den positive samhandlingen mellom foreldre og barn forsterkes tidlig. Barnevernstjenesten ser frem til å samarbeide med de andre tjenestene i Oppvekst som en felles TIBIR-kommune.

FIK (Foreldre i konflikt)

FIK er en tilrettelagt samtalerekke og metodikk som er utarbeidet av avdeling tiltak i samarbeid med Regionsenter for barn og unges psykiske helse (RBUP). Bakgrunnen for arbeidet var et økende tilfang av familier der barna stod i midten av foreldrenes konflikter, og hverken rettsavgjørelser eller oppfølging fra familievernkontor hadde hatt en ønsket effekt. Barna ble i noen situasjoner symptombærere av foreldrenes uoverensstemmelser, noe som tydeliggjorde et økt behov for å systematisere og spisse det faglige arbeidet i oppfølgingen av disse familiene.

Tiltaket retter seg mot foreldre som har en konflikt av en slik karakter at det vekker bekymring for ivaretagelsen av barnet og for utførelse av omsorgsoppgavene, og der barnet er symptombærer av foreldrenes konflikt. Det har blitt gjennomført informasjons- og erfaringsutveksling om arbeidet med foreldre i konflikt internt i tjenesten, og på tvers av tjenesteområder.

Et økt fokus på arbeidet med denne målgruppen, har bidratt til at det er flere som arbeider metodisk med disse familiene og at hjelp tilbys raskere enn tidligere.

Gjennom 2024 har det også vært påbegynt et samarbeid med avdeling undersøkelse om et pilot-prosjekt, for å komme tidligere inn i familier der det er pågående konflikt mellom foreldre og raskere kunne hjelpe barna. Erfaringene fra dette prosjektet vil evalueres i 2025.

DBE (Der barnet er)

Barnevernstjenesten har sett et behov for å videreutvikle hjelpetiltak for de yngste og mest sårbare barna, som ikke selv kan fortelle om sin situasjon. Nye lovkrav om medvirkning for barn har vært særs gjeldende i utviklingen av dette tiltaket, som har som formål å kunne fange opp barnets mening, trivsel og behov selv om barnet ikke har utviklet et språk. DBE er et tiltak som benytter seg av elementer fra ulike anerkjente veiledningsmetoder rettet mot spe- og småbarn som allerede tilbys i avdeling tiltak, som ABC (The Attachment and Biobehavioral Catch-up Intervention) og Marte Meo. ABC-metoden er et spesialisert foreldreveiledningstiltak til foreldre med barn i alderen 6 måneder til 2 år, og har solid forskningsmessig dokumentasjon som har vist å fremme trygg tilknytning, språkutvikling, impuls kontroll, samt å normalisere barnets eget stress-reguleringsystem.

Tiltaket DBE har fokus på observasjon og samspillsveiledning i relasjonen mellom foreldre og barn, og bruker også videoopptak som arbeidsredskap i samspillsveiledningen.

Det har vært opprettet et samarbeid om et pilot-prosjekt med avdeling undersøkelse også for denne målgruppen, der målsetningen er å få igangsatt endringsrettet veiledning i familiene raskere. Dette er særlig viktig for de yngste barna, som er ekstra sårbare for skjevutvikling dersom foreldrene strever i omsorgsutøvelsen. Pilot-prosjektet evalueres i 2025.

Avdelingens familieterapeuter bistår også i de andre avdelingene i tjenesten, med kompetanse og erfaringsutveksling om samspill og observasjon. Det har også blitt nedlagt et betydelig arbeid i å bedre dokumentasjon av samspillsobservasjoner og vurderinger gjennom 2024.

AFK (Arenafleksibel familiekontakt)

Dette nyopprettede tiltaket startet opp i 2024, og retter seg mot familier som opplever strev på flere arenaer i tillegg til utfordringer i omsorgsutøvelsen. Familiene som mottar tiltaket er i behov av bistand fra flere instanser, og AFK-terapeuten er med på å legge til rette for et godt, gjensidig og forpliktende samarbeid mellom familien og instansene rundt. Dette stiller særlige krav til AFK-terapeutenes kvalifikasjoner, som må ha en bred, variert og sammensatt kompetanse og erfaring for å kunne skreddersy tiltaket til den enkelte familie. AFK-terapeuten skal være tett på i samarbeidet med familien, og har en større fleksibilitet knyttet til arbeidstid og tilgjengelighet.

Medarbeidere fra hele tjenesten har vært involvert i utviklingen av tiltaket, og det har vært gjennomført ulike aktiviteter for å sikre erfaringsutveksling med alle avdelingene i tjenesten. Det prøves også ut et samarbeid med avdeling undersøkelse med mål om å komme tidligere inn i familier som har omfattende hjelpebehov, og det har vært en jevn dialog med NAV underveis, både om utviklingen av tiltaket og i samarbeidet rundt enkeltfamilier i målgruppen. Tiltaket har så langt vist seg å være svært vellykket, og det har vært et jevnt tilfang av familier i målgruppen. Det er en målsetting å kunne tilby AFK til alle aktuelle familier når behovet oppstår, og det vil derfor gjennomføres en analyse av kapasitet, behov og ressurser i løpet av 2025.

Brøset sinnemestringsprogram

Tiltaket er et gruppetilbud til foreldre som har utfordringer med å regulere eget sinne, eller som utviser skremmende adferd ovenfor sine omgivelser og/eller i familien og overfor egne barn. I løpet av 2024 har det vært lagt til rette for en videre satsing på gruppetilbudet, og det er besluttet å utdanne to nye Brøset-terapeuter for å dekke behovet og opprettholde kompetansen i avdelingen.

RFT (Relasjonsfokusert Familieterapi)

Tiltaket er rettet mot familier med ungdom mellom 11 og 18, der ungdommen viser problematferd knyttet til skole, rus, antisosial atferd, kriminalitet og/eller vold, samt eget strev med egen psykisk helse. Målet med RFT-behandling er at ungdommen skal kunne bli boende hjemme, uten alvorlig bekymring for videre utvikling eller for samspillet i familien. RFT er et viktig, kunnskapsbasert og forebyggende barnevernstiltak, blant annet på bakgrunn av økende ungdomskriminalitet og utenforskap. RFT kan også være et behandlingstilbud i barnevernssaker av noe mindre alvorlig karakter, hvor ungdommens problematferd er avgrenset til ett system og det er risiko for utvikling av mer alvorlige atferdsvansker.

4.1.6 Samarbeidet med Asker kommune

Barnevernstjenesten i Bærum har samarbeidsavtaler med Asker barnevernstjeneste, og gjennomfører systemsamarbeidsmøter på ledernivå minimum to ganger i året. Bærum er vertskommune for Barnevernvakten i Asker og Bærum, og for tiltakene RFT og MST-CAN. Avtalene om drift av barnevernvakten og plasser i tiltakene RFT og MST-CAN, gir konkrete enhetskostnader som faktureres Asker kommune etter avtale.

Samarbeidsavtalene mellom kommunene fornyes i henhold til avtalene, og samarbeidet for øvrig omhandler blant annet sammenlignbare faglige avklaringer mellom kommunene, deltakelse i ulike fagkonferanser og samlinger, samt informasjon om faglige oppfølgingsaktiviteter rundt barnevernvakt, RFT og MST-CAN.

Samarbeidet mellom kommunene vurderes som konstruktivt, gjensidig og godt, og tjenestene utveksler nødvendig informasjon om tendenser og utviklingstrekk i ungdomsmiljøene og i barnevernsfaglige spørsmål for øvrig.

4.2 Aktivitet

Illustrasjon 3

4.2.1 Bekymringsmeldinger til barnevernstjenesten

Alle saker i barnevernstjenesten starter med en bekymringsmelding eller en henvendelse direkte fra barnet, ungdommen eller foreldrene. Et aktivt og godt samarbeid mellom barnevernet og øvrige tjenester er helt sentralt for å sikre tilstrekkelig kunnskap og bevissthet om utsatte barn og unge, noe som øker muligheten for å få nødvendig hjelp i tide. Hvem som helst kan melde om bekymring for et barn til barnevernstjenesten, men offentlig ansatte har i tillegg et selvstendig ansvar for å vurdere om meldeplikten er utløst, og kan ikke være anonyme.

Barnevernstjenesten skal snarest, og senest innen en uke, gjennomgå innkomne bekymringsmeldinger og vurdere om meldingen skal følges opp med undersøkelse i henhold til barnevernsloven (§ 2-1).

Tabell 1: Et utvalg sentrale meldingsinstanser bak nye* meldinger 2015-2024

Instans	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Barneverntj /bvv	162	200	211	207	193	185	149	139	159	170
Politi	152	118	115	109	124	131	154	149	105	137
Øvrige	83	117	157	155	141	124	91	127	130	129
Skole	95	125	132	124	117	83	84	59	92	111
Andre private og andre	80	81	65	75	78	111	80	51	99	94
Foresatte	50	42	62	41	54	60	66	63	97	87
Lege/ sykehus	66	76	66	33	60	83	37	42	44	38
Barnehage	36	29	32	34	32	42	42	19	33	29
Skolehelse-tjenesten	35	49	43	25	14	19	26	9	25	16
Helse-stasjon					16	8	3	6	10	9
Barnet	3	5	6	7	6	2	7	2	3	5
PPT	0	5	2	3	6	3	4	2	2	1
Totalt	762	847	891	813	841	851	743	668	799	826

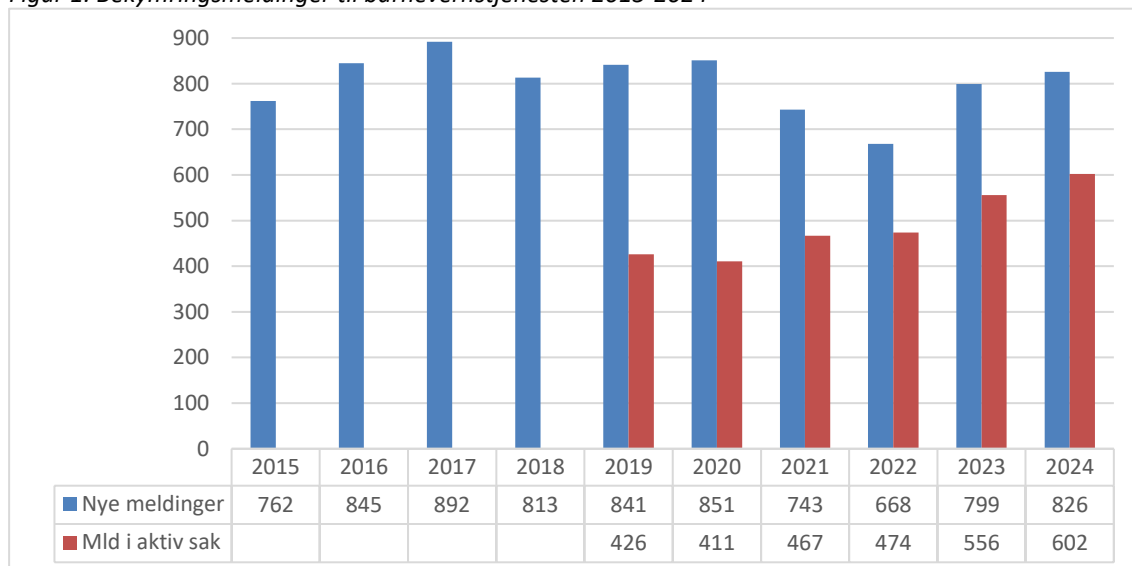
*Meldinger hvor det startes ny undersøkelse

Tabell 2: Et utvalg sentrale meldingsinstanser bak nye* meldinger 2015-2024 (i prosent)

Instans	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Barneverntj/bvv	21,3 %	23,6 %	23,7 %	25,5 %	22,9 %	21,7 %	20,1 %	20,8 %	19,9 %	20,6 %
Politi	19,9 %	13,9 %	12,9 %	13,4 %	14,7 %	15,4 %	20,7 %	22,3 %	13,1 %	16,6 %
Øvrige	10,9 %	13,8 %	17,6 %	19,1 %	16,8 %	14,6 %	12,2 %	19,0 %	16,3 %	15,6 %
Skole	12,5 %	14,8 %	14,8 %	15,3 %	13,9 %	9,8 %	11,3 %	8,8 %	11,5 %	13,4 %
Andre private og andre	10,5 %	9,6 %	7,3 %	9,2 %	9,3 %	13,0 %	10,8 %	7,6 %	12,4 %	11,4 %
Foresatte	6,6 %	5,0 %	7,0 %	5,0 %	6,4 %	7,1 %	8,9 %	9,4 %	12,1 %	10,5 %
Lege/sykehus	8,7 %	9,0 %	7,4 %	4,1 %	7,1 %	9,8 %	5,0 %	6,3 %	5,5 %	4,6 %
Barnehage	4,7 %	3,4 %	3,6 %	4,2 %	3,8 %	4,9 %	5,7 %	2,8 %	4,1 %	3,5 %
Skolehelse-tjenesten	4,6 %	5,8 %	4,8 %	3,1 %	1,7 %	2,2 %	3,5 %	1,3 %	3,1 %	1,9 %
Helse-stasjon					1,9 %	0,9 %	0,4 %	0,9 %	1,3 %	1,1 %
Barnet	0,4 %	0,6 %	0,7 %	0,9 %	0,7 %	0,2 %	0,9 %	0,3 %	0,4 %	0,6 %
PPT	0,0 %	0,6 %	0,2 %	0,4 %	0,7 %	0,4 %	0,5 %	0,3 %	0,3 %	0,1 %

*Meldinger hvor det startes ny undersøkelse

Figur 1: Bekymringsmeldinger til barnevernstjenesten 2015-2024

Fra 2019 ble meldinger i aktiv sak registrert inn på lik linje med nye meldinger, tidligere ble disse registrert inn som brev i saken

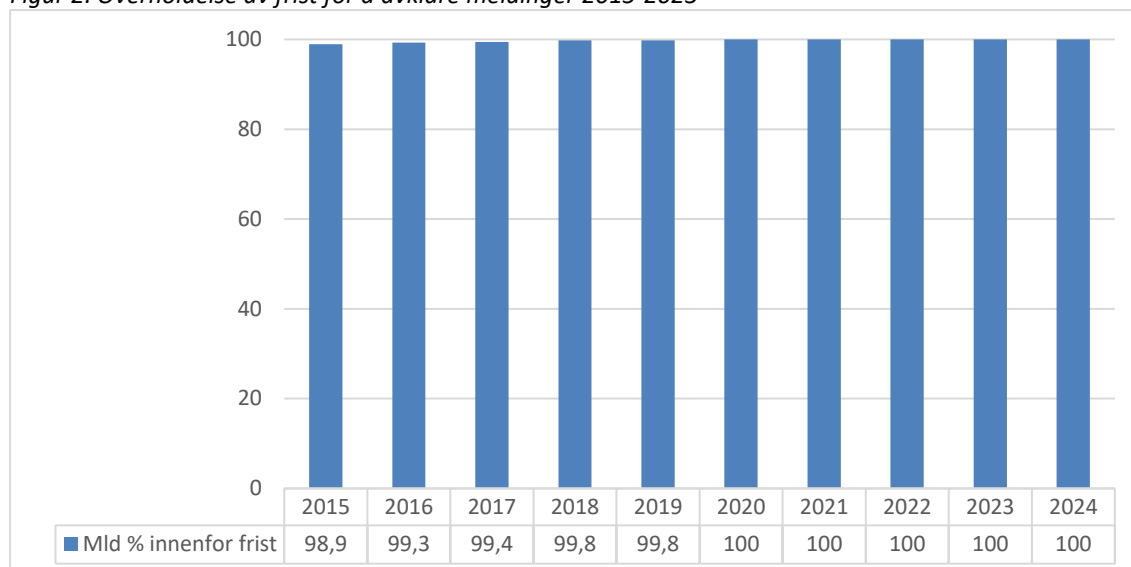
Det har i 2024 vært økning i både nye meldinger og meldinger i aktiv sak. Det kan være et tegn på at nedgangen fra pandemiårene har snudd og at flere barn kommer i kontakt med barnevernet.

Tabell 3: Prosentvis henlagte meldinger 2015-2024

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
% henlagt	16,4%	12,6%	12,3%	15,4%	11,8%	15,6%	12,7%	18,4%	14,0	11,7%

Antallet meldinger har økt de to siste årene, samtidig som andelen henlagte meldinger har gått ned. Andelen henlagte meldinger er lavere i 2024 enn de foregående ni årene, noe som kan tyde på at meldingene blir stadig mer presise. En melding kan henlegges på ulike grunnlag: fordi den faller utenfor bvl. § 2-2, henvist til annen instans eller overføres til barnevernstjenesten i annen kommune eller at det ikke er grunnlag for gjennomgang (f.eks. at barnet er over 18 år eller at meldingen er åpenbar sjikane).

Figur 2: Overholdelse av frist for å avklare meldinger 2015-2023

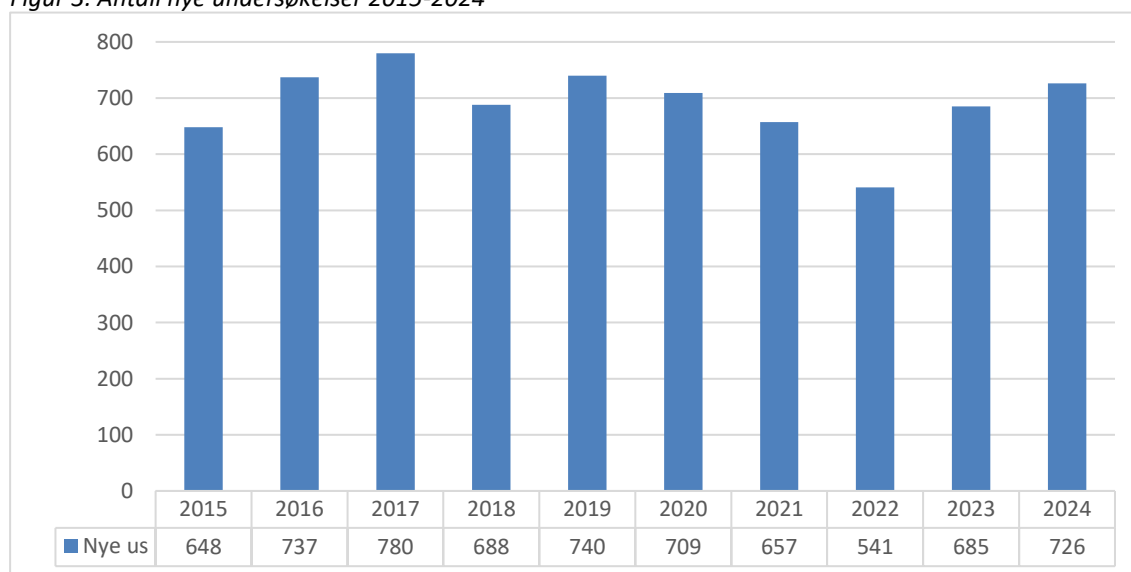
Fristbrudd på meldinger har vært kontinuerlig redusert i perioden 2015-2019. Det har ikke forekommet fristbrudd på meldinger i perioden 2020-2024.

4.2.2 Undersøkelser

Dersom det etter barnevernsloven er «rimelig grunn til å anta at det foreligger forhold som kan gi grunnlag for å iverksette tiltak etter loven», skal barnevernstjenesten undersøke forholdet. En undersøkelse skal gjennomføres snarest og være avsluttet innen tre måneder. I særlige tilfeller kan Statsforvalteren utvide fristen til seks måneder. Barnevernstjenesten må i slike tilfeller begrunne saklig hvorfor det foreligger slike særlige tilfeller.

Barn og ungdom skal få tilpasset informasjon om undersøkelsen og om beslutninger som blir fattet. De skal ha mulighet til å medvirke i egen sak, og deres syn vektet i henhold til alder og modenhet. En undersøkelse skal gjennomføres så skånsomt som mulig, men systematisk og grundig nok til å kunne avgjøre om det er nødvendig å iverksette barnevernsfaglige tiltak hjemlet i barnevernsloven. Omfanget av undersøkelsen vil avhenge av blant annet alvorligheten i den enkelte sak. Barnevernstjenesten etterstreber å legge til rette for og ønsker størst mulig grad av samarbeid og medvirkning fra partene.

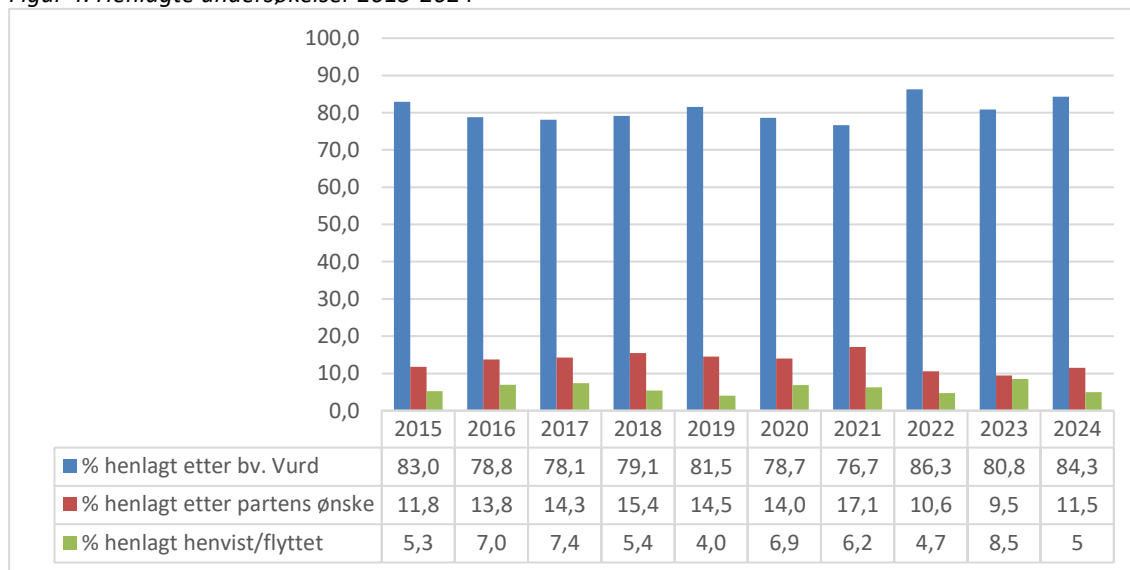
Figur 3: Antall nye undersøkelser 2015-2024

Tabell 4: Prosentvis henlagte undersøkelser 2015-2024

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
% henlagt	62,1%	63,9%	55,4%	61,4%	64,1%	62,4%	67,8%	62,4%	61,0%	66,6%

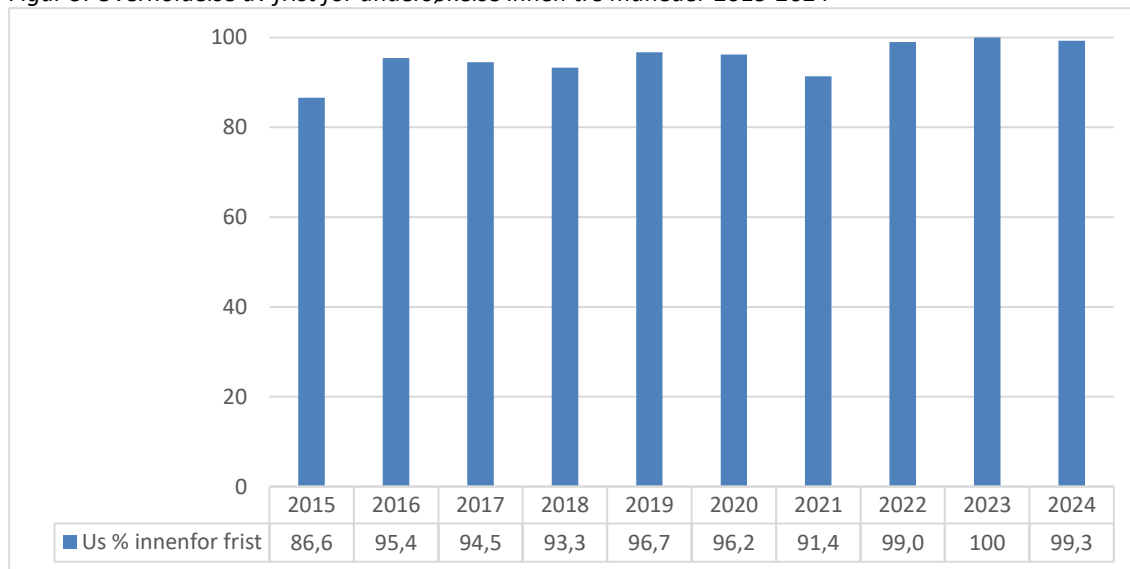
Figur 4: Henlagte undersøkelser 2015-2024

Henlagt henvist/flyttet betyr: henvist til annen instans eller henlagt grunnet flytting

I 2024 ble undersøkelser rundt 55 barn henlagt fordi partene ikke samtykket til hjelpetiltak fra barnevernstjenesten, selv om barnevernstjenesten vurderte at dette ville være til barnets beste. Dette er en oppgang siden 2022 og 2023. Det var en vesentlig nedgang i andelen undersøkelser som i 2024 ble henlagt grunnet flytting eller henvisning til annen instans.

Figur 5: Overholdelse av frist for undersøkelse innen tre måneder 2015-2024

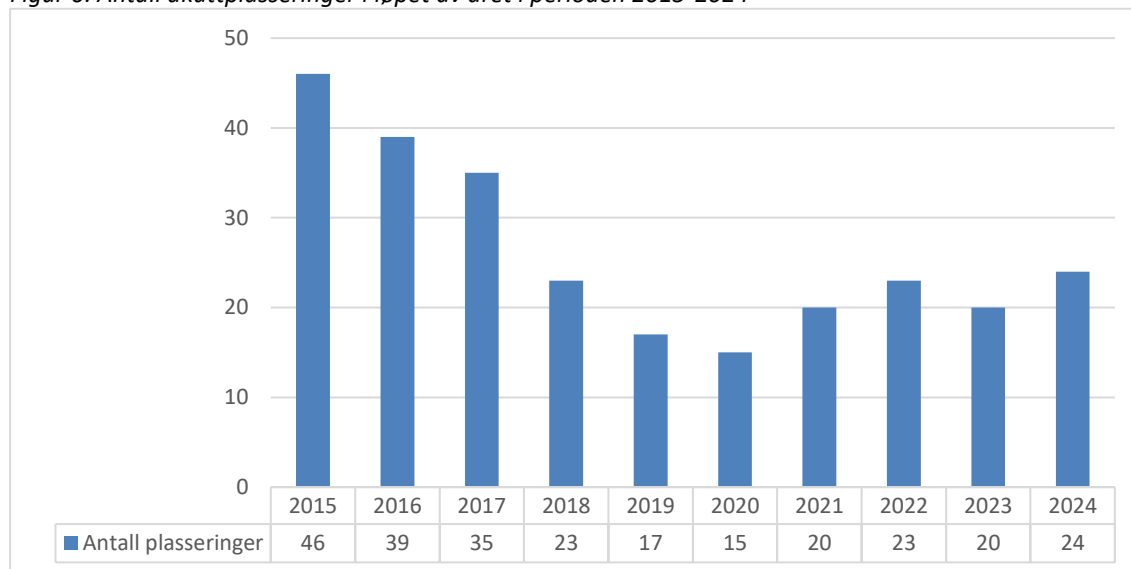
En undersøkelse kan oppleves som et sterkt inngrep i privatlivet, og det er tydelige lovkrav til overholdelse av frist for gjennomføring av undersøkelser innen tre måneder. Det er et mål å ha færrest mulig fristbrudd. I 2024 var det 5 fristbrudd på undersøkelser. Det har vært søkt om utvidet frist i 13 saker i 2024, som alle ble godkjent av Statsforvalteren.

4.2.3 Akuttplasseringer

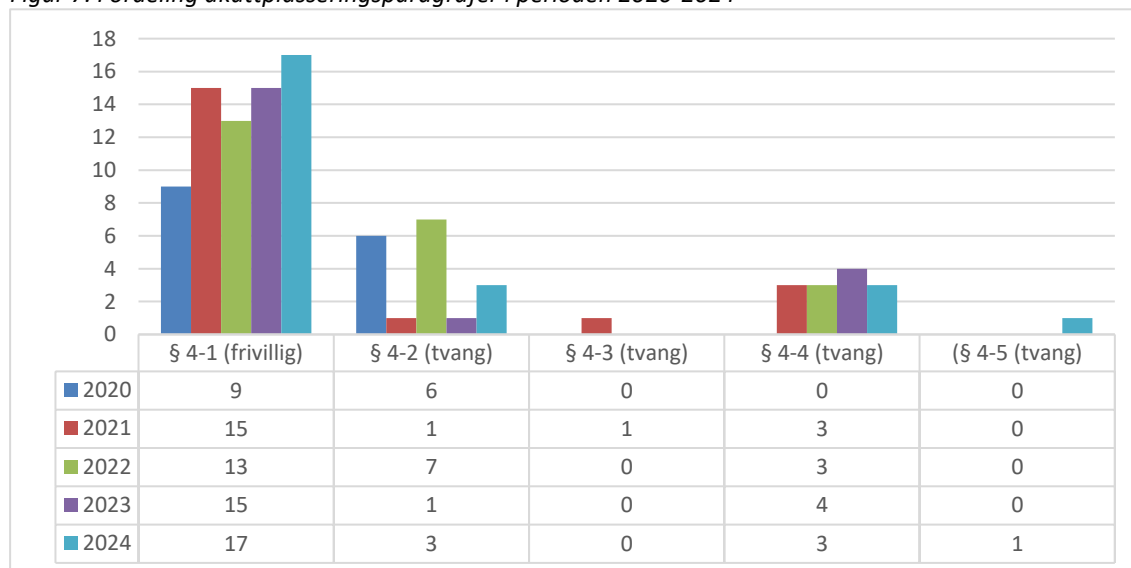
Den vanligste årsaken til at barn og unge er blitt akuttplassert i 2024, er at de har vært uten omsorg fordi foreldrene har vært syke eller ikke har kunnet utøve omsorg av andre grunner. Det har gjennom hele året vært 24 akuttplasseringer som har berørt 17 familier.

Det har over tid vært jobbet systematisk i hele tjenesten med kvalitet og kvalitetssikring i akutte situasjoner for å forebygge akuttplasseringer. Nedgangen i antallet har vært i tråd med økt kunnskap om de store belastninger det er for barn å bli plassert akutt, og med tjenestens faglige retning de senere årene. Økningen i antallet fra 2023 til 2024, anses likevel å være upåfallende og ikke et uttrykk for en ny tendens. Barnevernstjenesten vil imidlertid opprettholde fokuset på å avverge akuttplasseringer, og å finne andre alternativer så langt det er mulig og til barnets beste.

Figur 6: Antall akuttplasseringer i løpet av året i perioden 2015-2024

Figur 7: Fordeling akuttplasseringsparagrafer i perioden 2020-2024

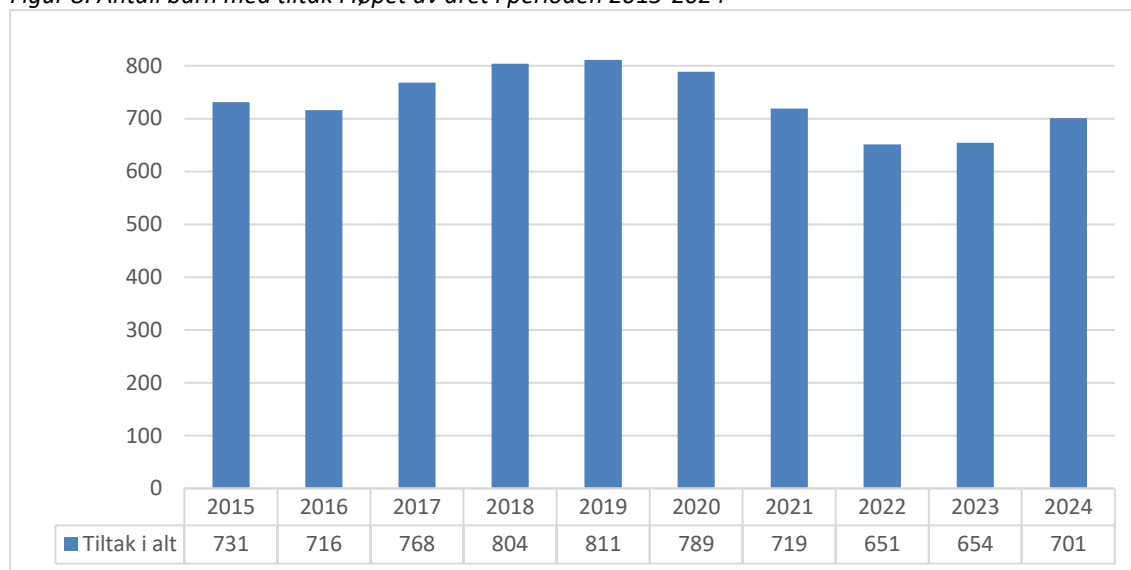

De aller fleste akuttplasseringene i 2024 var med samtykke.

4.2.4 Barn og unge med barnevernstiltak

Antallet barn som barnevernstjenesten i Bærum er i kontakt med (melding, undersøkelse og tiltak) var på sitt høyeste i 2019, og deretter synkende. I 2023-2024 har det igjen vært en økning, særlig gjennom det siste året.

Figur 8: Antall barn med tiltak i løpet av året i perioden 2015-2024

4.2.5 Enslige mindreårige

Barnevernstjenesten har ansvar for å fatte og følge opp vedtak som hjemler og forplikter barnevernsfaglig oppfølging av enslige mindreårige i Bærum kommune. Flyktningkontoret har ansvaret for drift av kommunens bofellesskap og hybelfellesskap. Det ble i 2024 bosatt 10 enslige mindreårige i Bærum kommune i tråd med politisk beslutning, mens barnevernstjenesten hadde ved årets slutt oppfølgingsansvar for totalt 35 ungdommer og unge voksne. 13 av disse bodde i kommunens bofellesskap/hybelfellesskap.

Barnevernstjenesten ferdigstilte i 2024 et dokument som beskriver ansvar og plikter for barnevernstjenesten i oppfølgingen av kommunens bofellesskap/hybelfellesskap, som følge av at Statsforvalter ikke har tilsynsplikt med disse tiltakene. Dokumentet gir tydelige føringer for samarbeidet rundt enslige mindreårige, og forenkler samhandlingen mellom tjenestene.

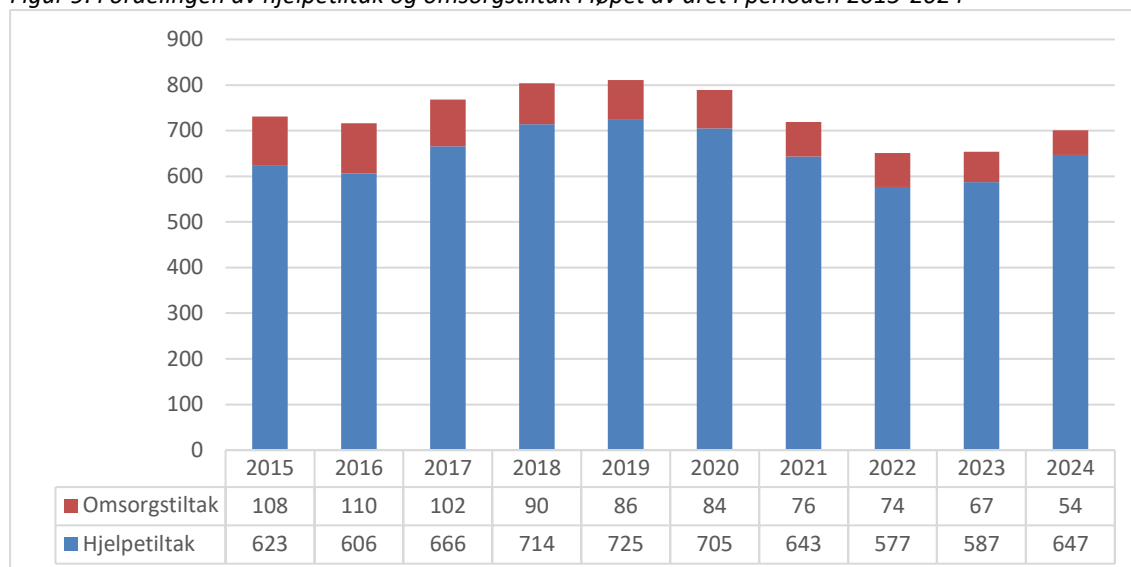
Tabell 5: Enslige mindreårige fordelt etter alder og bosted, situasjonsbilde desember 2024

Enslige mindreårige	totalt	0-17 år	18-20 år	21-25 år
EM på hybel	16		10	6
EM i fosterhjem	0			
EM i bofellesskap	8	3	5	
EM i hybelfellesskap	5	3	2	
Annet	6	2	4	
Totalt	35	8	21	6

4.2.6 Hjelpetiltak og omsorgstiltak

Den største andelen barn som har tiltak fra barnevernstjenesten mottar frivillige hjelpetiltak, og i 2024 utgjorde denne andelen 92,3 prosent. 7,7 prosent av barna har omsorgstiltak. Forholdsmessigheten i disse tallene kan variere noe fra år til år, men det har vært en jevn og tilsiktet nedgang i antallet barn som barnevernstjenesten har fått omsorgen for siden 2016.

Figur 9: Fordelingen av hjelpetiltak og omsorgstiltak i løpet av året i perioden 2015-2024

Når barnevernstjenesten treffer vedtak om hjelpetiltak, skal den utarbeide en plan for tiltakene og for oppfølgingen av barn og foreldre. Planen er et viktig verktøy for å dokumentere utviklingen i saken, barnets og foreldrenes mening, barnevernstjenestens vurderinger og for å strukturere arbeidet.

Ved omsorgsovertakelse skal barnevernstjenesten utarbeide en plan for barnets omsorgssituasjon og for oppfølgingen av barnet og foreldrene.

Figur 10: Andel omsorgsplaner, andel tiltaksplaner (TP) og evaluerte tiltaksplaner (TP) 2015-2024

Andelen barn med opprettet og aktiv omsorgsplan og plan for tiltak er jevnt over høy. Antallet evaluerte planer har vært stigende over tid, men det er en uønsket nedgang både i andel planer og andel evaluerte planer både i 2023 og i 2024. Evaluering av planer sees på som vesentlig for å sikre nødvendig og lovpålagt medvirkning, og for å kunne vurdere om tiltakene er virksomme og hjelpsomme for barnet. Evaluering av planer er en prioritert oppgave for avdelingene som har ansvar for dette, og styringsdata på området rapporteres månedlig til barnevernsjefen og følges opp av avdelingsledere. Nedgangen de to siste årene er høyst uønsket, og vurderes å være et resultat av ulike forhold i de ulike avdelingene, blant annet utilsiktede forsinkelser ved rekrutteringer, utfordringer knyttet til kapasitet i avdelingene som følge av dette og manglende styringsverktøy i

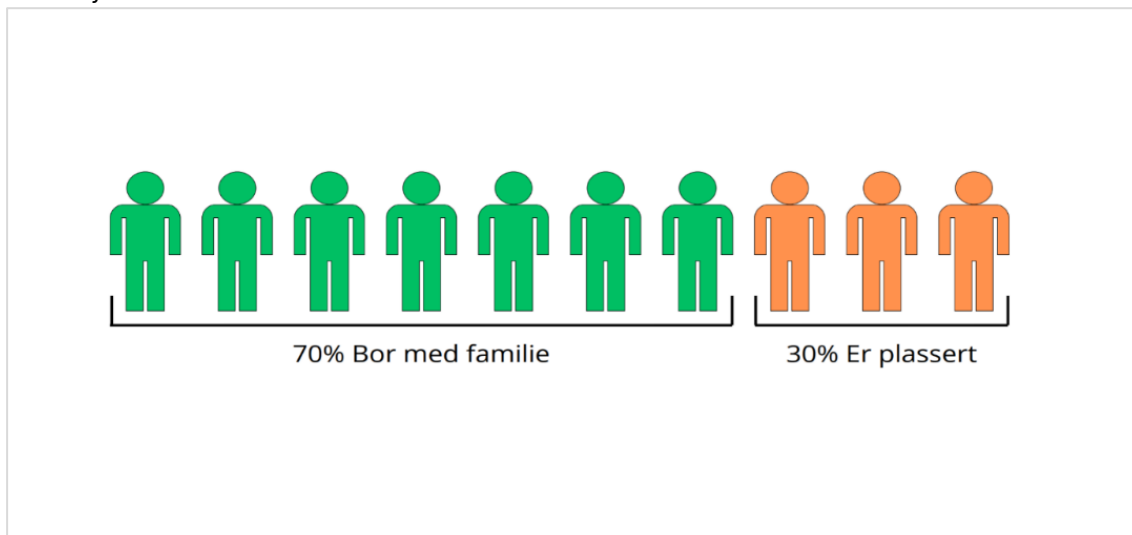
forbindelse med forberedelser til innføring av nytt fagsystem. Ved å ta i bruk det nye fagsystemet forventes det en økning i både antallet planer og evaluering av planer i 2025.

4.2.7 MST-CAN (Multisystemic Therapy - Child Abuse and Neglect)

MST-CAN er et evidensbasert behandlingstiltak drevet av barnevernstjenesten i Bærum kommune, i samarbeid med Asker kommune som disponerer plasser i tiltaket. Tiltaket er hjemlet i Lov om barnevern § 3-1. MST-CAN er en intensiv behandling for familier med barn mellom 6 og 18 år, hvor barnevernstjenesten er bekymret for at det forekommer vold og/eller omsorgssvikt i hjemmet. Behandlingstiltaket for de mest alvorlige og komplekse barnevernssakene, med hensikt å sikre trygge omsorgsforhold for barna og å forhindre omsorgsovertakelse og plassering utenfor hjemmet. I behandlingen er det intervensjoner og behandling rettet mot både foreldre og barn, og ulike tiltak som retter seg mot familienes praktiske behov. Det er fokus på rask konflikt- og sikkerhetshåndtering, for å avverge nye episoder med vold og/eller omsorgssvikt og å skape et vedvarende trygt og omsorgsgivende miljø for barna. Behandlingen er hjemmebasert og intensiv (seks til ni måneder, med tre til fem møter i uken), hvor MST-CAN-teamet er tilgjengelig for familiene hele døgnet, alle dager. Teamet består av fem psykologer og en miljøterapeut.

Flere internasjonale studier har vist at MST-CAN har større effekt enn andre behandlingsformer for målgruppen. Det er foreløpig ikke blitt gjennomført forskning på effekten av MST-CAN i norsk kontekst. En pilotstudie fra Universitetet i Oslo (2021) om barna og foreldrenes psykososiale problemer, altså hvor sinte, redde og lei seg barn og foreldre var, før og etter behandlingen, konkluderte med at både foreldre og barn fikk det bedre gjennom behandlingen og at tiltaket derfor synes å være effektivt også i norsk kontekst. Bærum kommune følger, i samarbeid med NUBU, opp data angående familiene MST-CAN teamet har hatt i behandling. Etter snart ni år i drift har teamet stadig gode resultater. Siden oppstart i 2016 har vi per 2024 startet behandling i 71 familier. Ved oppfølging ett år etter behandlingsslutt, bor ca. 70 % av disse barna i hjemmet.

Illustrasjon 4

MST CAN Bærum er nå i sitt niende år, og har inntil for to år siden vært den eneste vertskommune for behandlingstiltaket. Interessen for implementering av tiltaket, både fra andre kommuner og fra direktoratet øker stadig, og fagmiljøet rundt behandlingstiltaket i Norge vokser. Ved utgangen av 2024 er det opprettet totalt fire MST-CAN team i ulike kommuner i landet, og det planlegges for ytterligere to nye team i to nye kommuner i løpet av 2025. Dette vurderes som verdifullt, slik at det er mulig å utvikle robuste fagmiljøer i og rundt dette spesialiserte tiltaket for familier som lever i høy risiko.

Tabell 6: Barnevernstjenestens bruk av tiltaket MST-CAN, fordelt på år siden oppstart.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Barn i behandling*	14	27	38	31	26	27	28	27	25
- Bærum	10	20	23	19	16	14	17	17	17
- Asker	4	7	15	12	10	11	11	10	8
Familier*	8	14	16	14	13	14	13	8	14
- Bærum	6	11	11	10	9	8	9	5	9
- Asker	2	3	5	4	4	6	4	3	5
Antall barn som bor hjemme etter 1 år	12	15	23	28	18	17	19	10**	-
Alder ved oppstart (gjennomsnitt)	12	10	8	9	9	9	10	10	10

*Antall i behandling angir antall barn/familier som er i behandling det gjeldende året. Ett barn/en familie kan være i behandling som varer over to kalenderår.

**Dette tallet er lavere enn tidligere år, hvilket skyldes at for noen av barna som mottok behandling i 2023 har det ennå ikke gått 12 mnd. etter avsluttet behandling og informasjon om de bor hjemme er ikke innhentet enda.

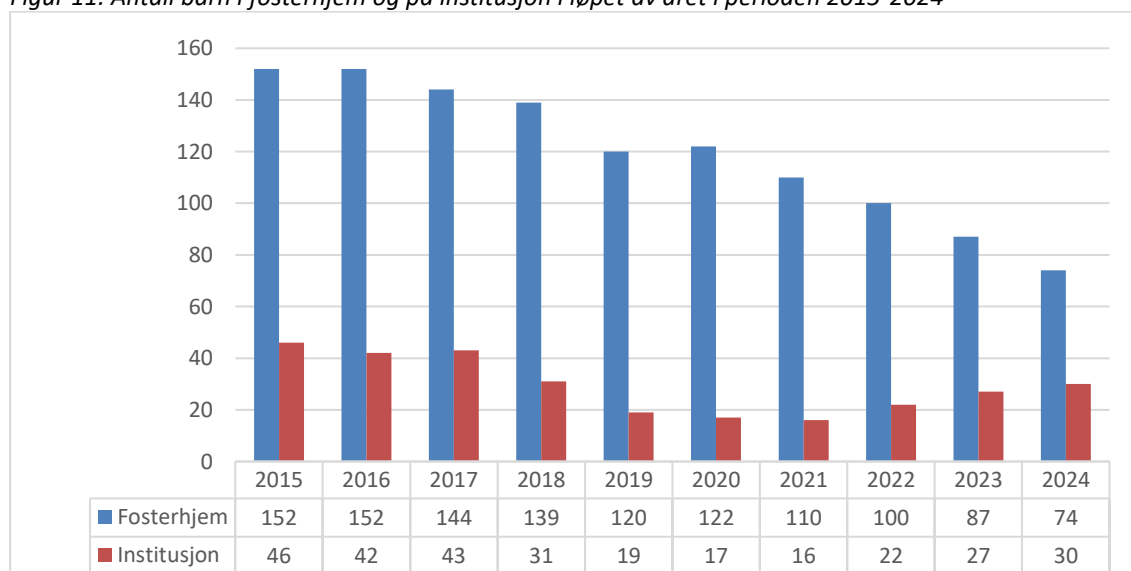
4.2.8 Barn og ungdom plassert utenfor hjemmet

Fosterhjem og institusjon

Fosterhjem er private familier som ivaretar omsorgen for barn som i en kortere eller lengre periode ikke kan bo hos sine foreldre. Bufetat har ansvar for drift og oppfølging av barnevernsinstitusjoner i Norge, og de fleste er rettet mot ungdom som målgruppe. Barn under 12 år som ikke kan bo hjemme, bor som regel i fosterhjem.

Barn kan bo i fosterhjem og i institusjoner både etter nemndsvedtak om omsorgovertakelse, nemndsvedtak om atferdsplassering og etter vedtak om frivillige hjelpetiltak med samtykke fra foreldre og barn over 15 år.

Figur 11: Antall barn i fosterhjem og på institusjon i løpet av året i perioden 2015-2024

I tillegg til en jevn nedgang i antallet barn som bor i fosterhjem, er antallet barn som er i behov av å bo på institusjon redusert kraftig siden 2015, særlig i perioden 2019 -2021. Nedgangen vurderes å kunne henge sammen med etableringen av FFT (RFT), MST-CAN, PMTO og andre spesialiserte barneverntiltak integrert i barnevernstjenesten, selv om antallet deretter har økt. Økningen kan være forårsaket av flere forhold i barnets oppvekstmiljø, og er en økning også på nasjonalt nivå.

Det har vært en økning i det totale antallet ungdommer i Bærum kommune som har bodd på institusjon i løpet av 2024. Noen av disse ungdommene har hatt utilsiktede flyttinger fra fosterhjem til institusjon, og noen har hatt psykiske helseutfordringer som har gjort det vanskelig for dem å bo hjemme. Det er vanskelig å slå fast om vi ser en utvikling med et stadig økende antall ungdommer som institusjonsplasseres. 20 ungdommer bodde i institusjon per 31.12.23

I 2023 var det noe ventetid på institusjonsplasser fra Bufetat, både ved midlertidige plasseringer og institusjonsplasser som var tenkt å vare over noe tid. Bufetat har bistandsplikt overfor kommunene og som følge av økt ventetid for kommunene, har det i 2024 vært gjennomført jevnlig samarbeids- og informasjonsmøter med kommunene i regionen. Til tross for at dette ikke i seg selv har frembragt flere plasser eller kortet ned ventetiden, ble initiativet oppfattet positivt av Bærum barnevernstjeneste, og har forsterket samarbeidet i saker som har krevd ekstra oppfølging. I hovedsak har Bufetats bistandsplikt på området institusjonsplasseringer overfor Bærum barnevernstjeneste vært ivarettatt fortløpende, og det har ikke forekommet brudd på bistandsplikten som har resultert i manglende forsvarlige tjenester overfor barn og unge som har trengt en institusjonsplass.

For barn som venter på fosterhjem har situasjonen vært mer alvorlig, og tiltak for å avhjelpe den lange ventetiden er opprettet både i Bufetat og i barnevernstjenesten. Situasjonen følges nøye opp fortløpende, og det vil iverksettes ytterligere konkrete tiltak i tjenesten i 2025, i samarbeid med andre kommuner og i dialog med Bufetat.

Utilsiktet flytting

En utilsiktet flytting innebærer at en flytting fra fosterhjemmet eller institusjonen skjer tidligere enn planlagt på grunn av ulike uforutsette forhold.

Barnevernstjenesten har fra fjerde kvartal i 2019 innført en intern registrering av flyttinger som skjer som følge av at fosterforeldrene selv sier opp avtalen med kommunen, eller at en institusjon legges ned. I perioden 2019-2024 har det totalt vært 35 utilsiktede flyttinger fordelt på 25 barn.

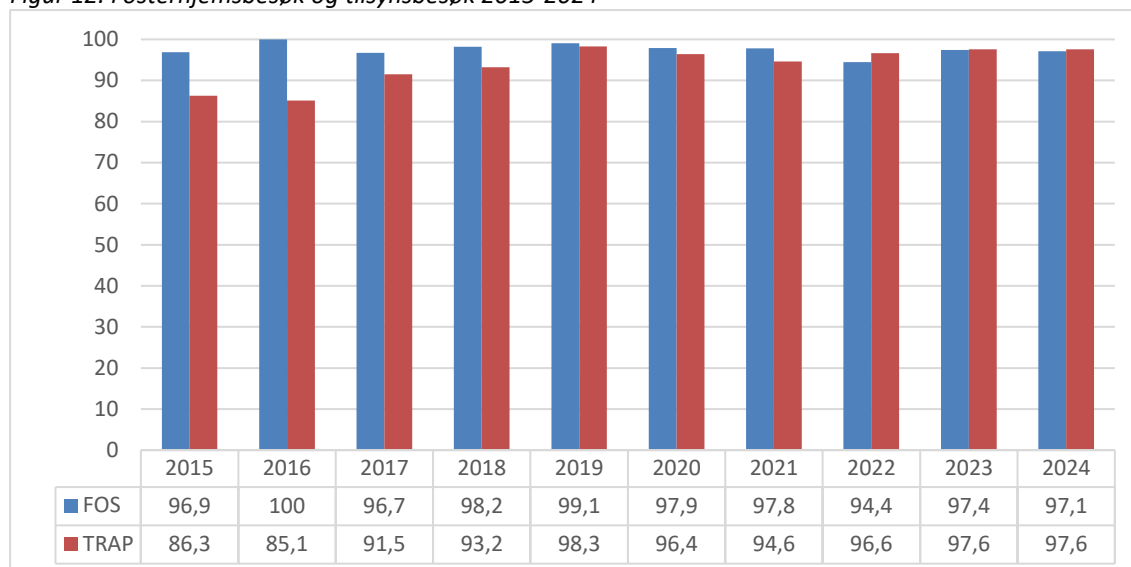
Gjennomsnittlig er det om lag fire barn hvert år som må flytte fra fosterhjemmet/institusjonen uten at dette har vært verken planlagt eller ønskelig, mens det i 2024 var syv barn som ble utsatt for utilsiktede flyttinger fra fosterhjem eller beredskapshjem. Året skiller seg ut med høyt antall sammenliknet med årene 2019-2023.

I evalueringsmøter med fosterhjemmene fremkommer det at omsorgsoppgaven har vært opplevd som for omfattende og/eller kompleks, og at den delvis gikk utover oppfølging av egne barn. Barnevernstjenesten prioriterer innsatsen for å avverge utilsiktede flyttinger svært høyt. Igangsatte tiltak internt i tjenesten er både tettere veiledning og oppfølging av fosterfamiliene, flere avlastningsordninger og økonomiske forsterkninger der dette vurderes som nødvendig.

Fosterhjemsbesøk (FOS) og Tilsynsbesøk (TRAP)

Barnevernstjenesten har plikt til å foreta fosterhjemsbesøk i fosterhjemmet så ofte som nødvendig, men minimum to eller fire ganger i året. Kommunen skal i tillegg føre tilsyn med hvert enkelt barn i fosterhjem fra plasseringstidspunktet og frem til barnet fyller 18 år. Formålet med tilsynet er å føre kontroll med at barnet får forsvarlig omsorg i fosterhjemmet. Tilsyn med barnet skal gjennomføres så ofte som nødvendig, men minimum to eller fire ganger i året.

Figur 12: Fosterhjemsbesøk og tilsynsbesøk 2015-2024

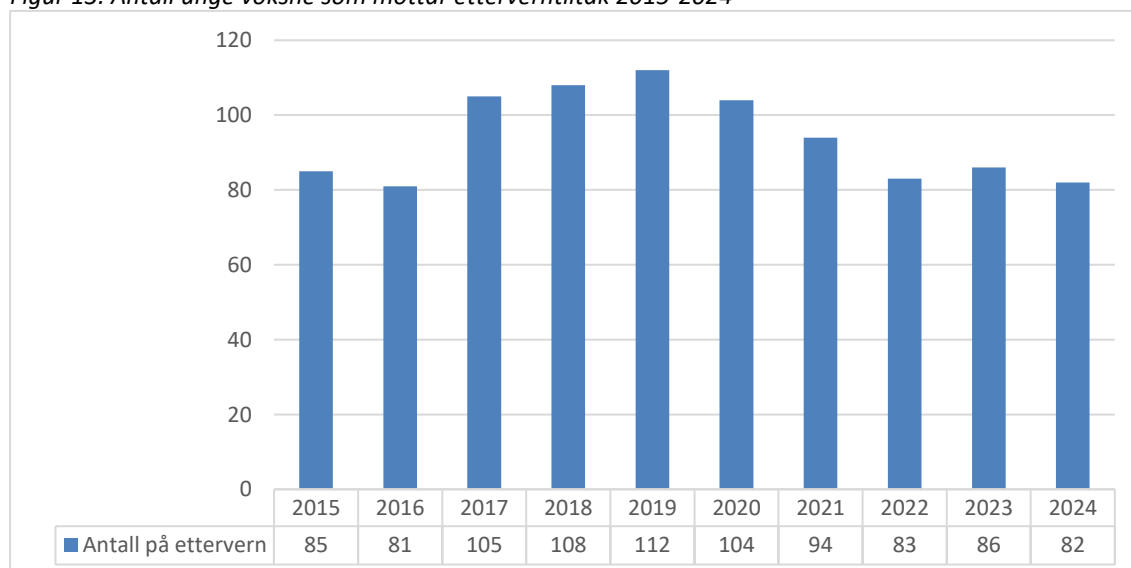
Barnevernstjenesten har samlet hatt en økning i gjennomførte fosterhjemsbesøk og tilsynsbesøk i perioden og er nå nært opp mot 100 %.

Ved nye plasseringer i fosterhjem, er kravet ett besøk per påbegynt kvartal det første året. Dette kan være utfordrende, og ikke nødvendigvis hensiktsmessig av hensyn til barnet. Barnets beste vil alltid være hensynet som vektet tyngst, selv også når det kan føre til en noe lavere måloppnåelse når rapportering av antall tilsynsbesøk gjennomføres.

4.2.9 Unge voksne som mottar ettervern fra barnevernstjenesten

Når ungdommen samtykker, kan barnevernstiltak som er iverksatt før barnet har fylt 18 år, opprettholdes eller erstattes av andre tiltak som er omhandlet i barnevernsloven inntil barnet har fylt 25 år. Formålet med ettervern er å ivareta ungdommer som har hatt tiltak fra barnevernstjenesten, og som fortsatt trenger bistand og støtte etter nådd myndighetsalder og i overgangen til voksenlivet.

Figur 13: Antall unge voksne som mottar etterverntiltak 2015-2024

I Figur 13 vises antall unge voksne med etterverntiltak per 31.12.24. Det totale antallet som har mottatt ettervern i løpet av et år kan derfor være høyere, da saker som ble avsluttet før 31.12.24 ikke er medregnet.

4.2.10 Innsynskrav

Parter i en barnevernssak har rett til innsyn i opplysninger i saken, jf. forvaltningsloven §13 a nr. 1. Parter i en barnevernssak er foreldre, og ungdommer over 15 år. Foreldre og ungdommer kan kreve innsyn i og få utlevert dokumenter som omhandler dem, både mens saken er aktiv og etter at den er avsluttet. Partenes advokater vil også kunne be om innsyn i forbindelse med rettsprosesser.

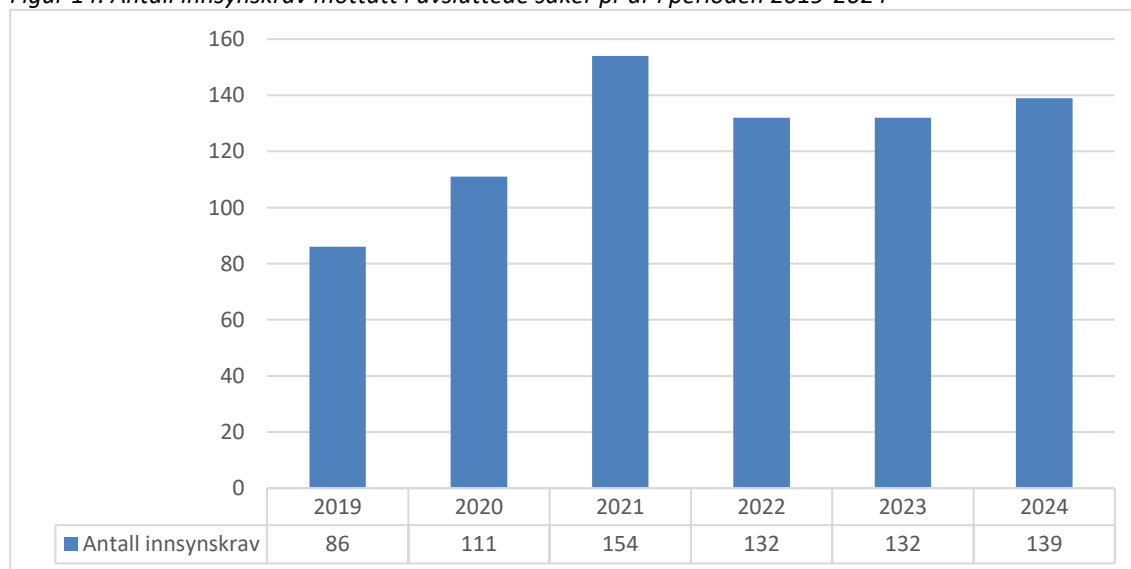
Et innsynskrav innebærer at alle sakens dokumenter må gjennomgås. Det må vurderes om parten skal gis adgang til alle dokumentene, eller om det foreligger behov for å fatte vedtak om innskrenket adgang til visse opplysninger i henhold til bestemmelsene i forvaltningslovens § 19. En slik innskrenkning kan for eksempel være nødvendig dersom opplysningene omfatter en annen persons helseforhold, eller det foreligger andre forhold som av særlige grunner tilsier at opplysningene ikke skal tilkomme andre parter i saken. Saksdokumentene som skal utgis, må deretter kopieres og utgis til parten.

En korrekt og etterrettelig behandling av innsynskrav er svært viktig for rettssikkerheten til barn og foreldre som er eller har vært i kontakt med barneverntjenesten, og kan i enkelte tilfeller kreve omstendelige arbeidsprosesser. Med innføring av nytt fagsystem i 2025 vil tilgangen til egen sak på sikt forenkles, selv om tidligere saker vil måtte behandles som ovennevnt.

Barnevernstjenesten mottar også innsynskrav fra ulike medier som også må vurderes og behandles. Parter i en sak bestemmer selv over informasjon om egen sak og sine egne dokumenter, mens barnevernstjenesten må ta enkelte andre hensyn, herunder barnets beste, når det kommer en forespørsel om en kommentar eller uttalelse.

I 2024 mottok barnevernstjenesten innsynsbegjæringer fra fem ulike redaktørstyrte medier i en rekke ulike barnevernssaker, i tillegg til innsynsbegjæringer om innsyn i personalmapper fra privatpersoner. Barnevernstjenesten etterstreber å være så åpen som mulig når dette vurderes å være til barnets beste.

Figur 14: Antall innsynskrav mottatt i avsluttede saker pr år i perioden 2019-2024

4.3 Nøkkeltall – økonomi og effektivisering:

Barnevernstjenesten er en lovpålagt tjeneste med rettighetsfestede tiltak til barn og unge i høy risiko. Den effektivisering og omstilling i barnevernstjenesten som har pågått siden 2016, har fortsatt i 2024.

Funksjon 244 *Barnevernstjeneste* omfatter hovedsakelig lønnsmidler til de fagansatte som følger opp barn og deres familier direkte i samtaler, møter og hjemmebesøk, som utøver hjelpetiltak i form av råd og veiledning til familier, bidrar til samarbeid rundt barnet sammen med andre instanser, samt ivaretar lovpålagte forvaltningsoppgaver etter barnevernsloven.

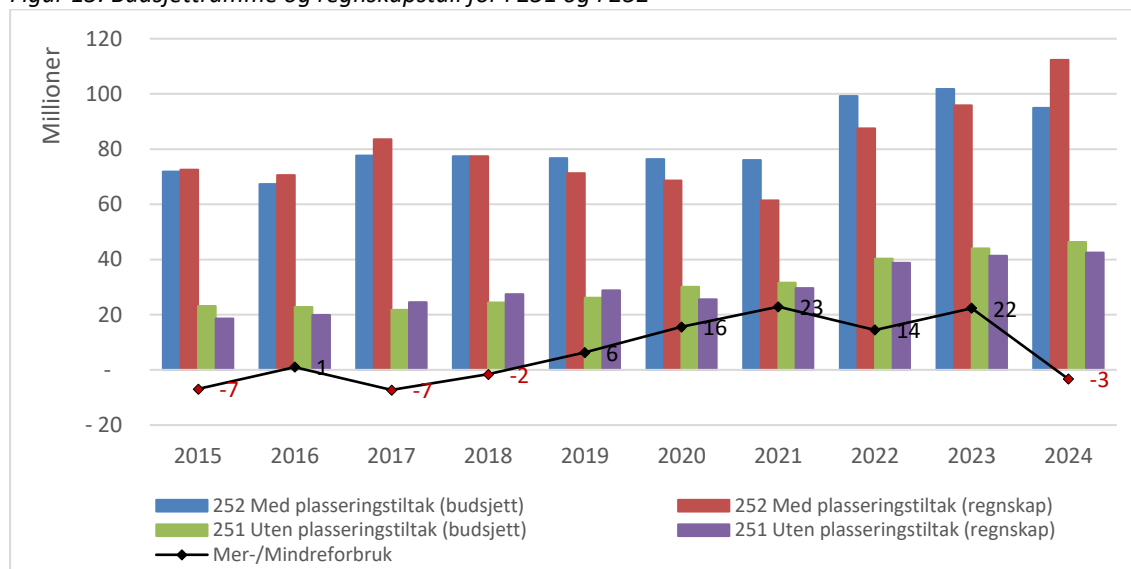
Funksjon 251 *Uten plasseringstiltak* omfatter inntekter og utgifter til tiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet. Funksjon 252 *Med plasseringstiltak* omfatter inntekter og utgifter til tiltak når barnet er plassert av barnevernet.

Kostnadsnivå og fordeling mellom funksjon 244, 251 og 252 varierer mellom landets barnevernstjenester, blant annet etter ulikheter i tjenestenes organisering internt og i kommunen for øvrig. I Bærum kommune registreres deler av kostnader til sentrale støtteenheter og fellesfunksjoner (HR, internkontroll, personal, økonomi- og regnskap, IT osv.), som overføres de ulike KOSTRA tjenestefunksjonene, også på funksjon 244.

Barnevernstjenesten har siden 2019 gått med et årlig mindreforbruk i varierende størrelse, som dels er resultat av den omstilling og effektivisering som barnevernstjenesten har gjennomført de seneste årene i forbindelse med oppvekstreformen. Dette var en viktig forberedelse før overgangen til ny finansieringsmodell fra 2022, der en betydelig større del av utgiftene til institusjonstiltak skal dekkes av kommunen. Det er derfor rettet et større fokus på systematisk forbyggende arbeid og spesialiserte tiltak i hjemmet iht. barnevernsloven, for å redusere kostnadsdrivende plasseringer i institusjon. Det er i hovedsak lavere kostnader på 252 *Med plasseringstiltak* som har gitt denne utviklingen de siste årene. Likevel må det forventes at kostnader til plasseringer i institusjon vil være ulike fra år til år; en eller flere institusjonsplasseringer som det er barnevernsfaglige begrunnelser for og nødvendig å gjennomføre, vil kunne gi store utslag i et budsjettår.

I 2024 har barnevernstjenesten for første gang et merforbruk siden 2018. Akuttplasseringer og institusjonsplasseringer utgjør en plutselig og uventet merkostnad som tjenesten må kunne håndtere for å ivareta barns lovfestede rett til hjelp. Situasjonen for barn og unge etter to års pandemi, økende kriminalitet blant unge, samt en økende andel barn og unge som strever med egen psykisk helse, kan være noen årsaker til at flere barn nå trenger tiltak utenfor hjemmet. Behovet for beredskapshjem, spesialiserte fosterhjem og institusjonsplasser med forsterkningstiltak har økt, og derfor viser barnevernstjenesten nå til et merforbruk. Spesielt for 2024 har det vært ekstraordinære høye utgifter til plasseringer med forsterkningstiltak for barn og unge med diagnoseutløste helsebehov.

Figur 15: Budsjettramme og regnskapstall for F251 og F252

I Figur 15 vises en nedgang i 252 Med plasseringstiltak siden 2017, og fra 2019 har det vært lavere enn budsjettet. Samtidig har 251 Uten plasseringstiltak økt til mer enn budsjettet i årene 2017-2019. Dette avspeiler en systematisk og ønsket dreining i barnevernstjenestens forebyggende arbeid. I 2020 er budsjettet for 251 Uten plasseringstiltak økt, noe som skyldes at barnevernstjenesten i større grad investerte i tiltaksutvikling i hjemmet. Likevel ble faktiske kostnader mindre enn forventet, og 251 Uten plasseringstiltak gikk med et mindreforbruk. I 2022 går 251 Uten plasseringstiltak nesten i balanse og i 2023 og 2024 er det et mindreforbruk, som i hovedsak skyldes lønnskostnader ved utilsiktede forsinkelser ved rekruttering i hele tjenesten.

Det bemerkes at satsene for kommunal egenbetaling økte i 2022 (se Tabell 7). Derfor har både budsjett og regnskap økt betydelig i 2022 sammenliknet med 2021. Det var et avtagende mindreforbruk i perioden 2021-2023 på 252 Med plasseringstiltak, og et merforbruk på 17,4 millioner kroner i 2024. Merforbruket skyldes i hovedsak institusjonsplasseringer med helt ekstraordinære høye kostnader for barn og unge med diagnoseutløste helsebehov, samt en uventet økt aktivitet i institusjonsplasseringer med vanlig kommunal egenbetaling. Det var i tjenesten som helhet et mindreforbruk på 10,2 mill. på 244 og 3,8 mill. på 251 (se Figur 16), og derved ble det totale merforbruket for 2024 redusert til 3,3 mill. Tilstrekkelige ressurser på 244 og 251 vurderes som nødvendig for å forebygge store kostnader på 252.

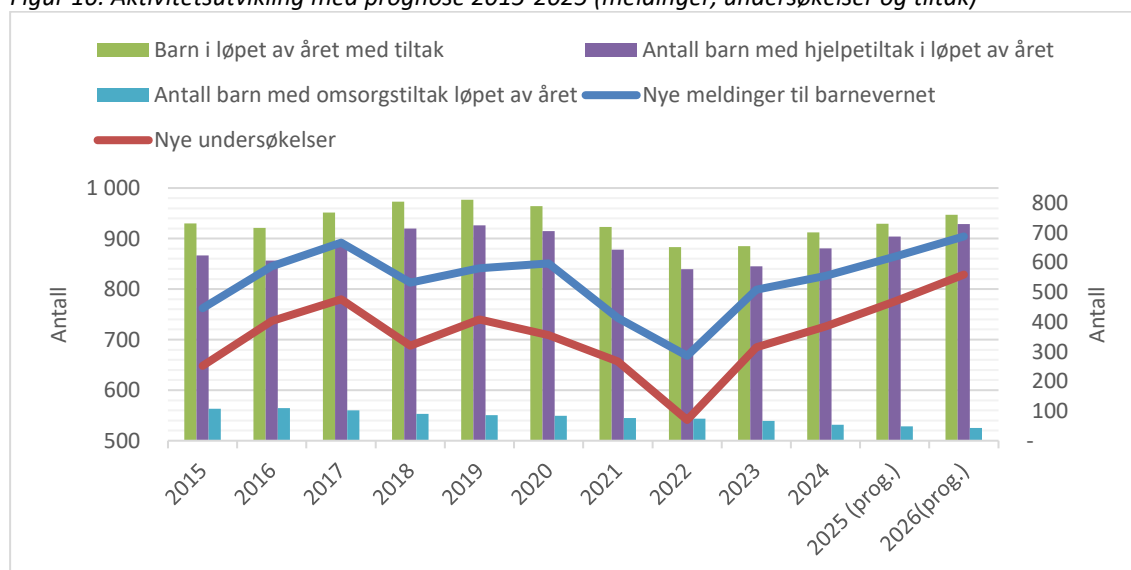
Tabell 7: Satser for kommunal egenbetaling per år for statlige tiltak

	2021	2022	2023	2024	2025
Institusjonsplass	922 800	2 040 000	2 100 000	2 192 400	2 282 280
Senter for foreldre og barn*	922 800	852 000	876 000	914 520	952 020
Beredskapshjem og spesialiserte fosterhjem	434 400	1 020 000	1 020 000	1 096 200	1 141 140

*Døgnapphold på senter

Som del av den nasjonale barnevernreformen, ble finansieringsmodellen på barnevernsfeltet endret i 2022. Den nye finansieringsmodellen overførte flere oppgaver og mer ansvar til kommunene, og samtidig ble refusjonsordningen mellom kommunene og staten avviklet. I Tabell 7 vises hvor mye satsene er økt for kommunal egenbetaling ved plassering i barnevernstiltak utenfor hjemmet fra samme år. Barnevernstjenesten fikk som følge av disse endringene økt budsjetttrammen med 29,3 millioner for 2022 for å møte de økte kostnadene knyttet til ny finansieringsmodell.

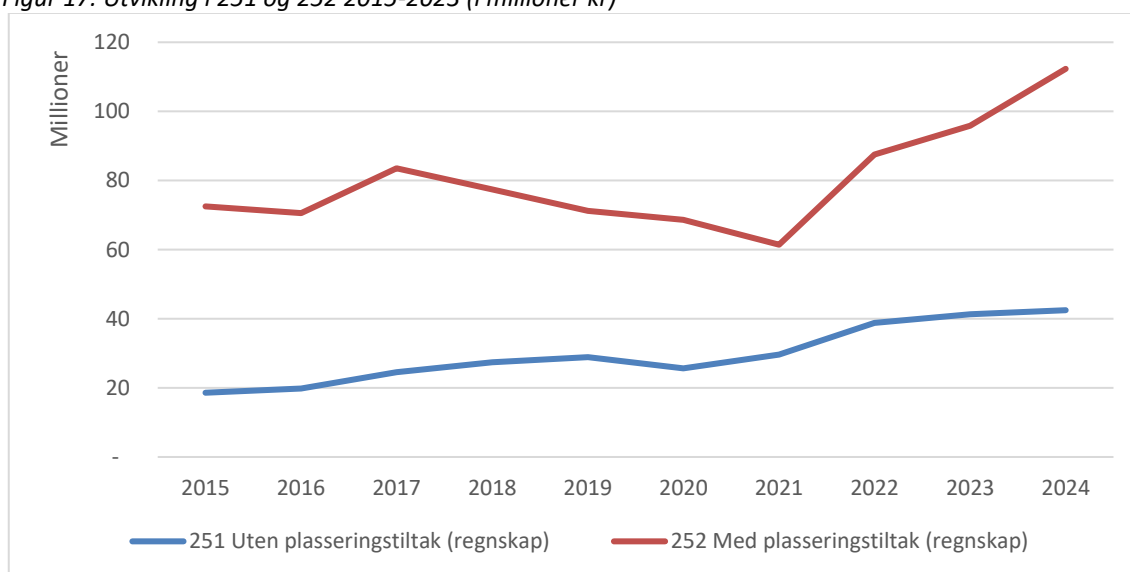
Figur 16: Aktivitetsutvikling med prognose 2015-2025 (meldinger, undersøkelser og tiltak)

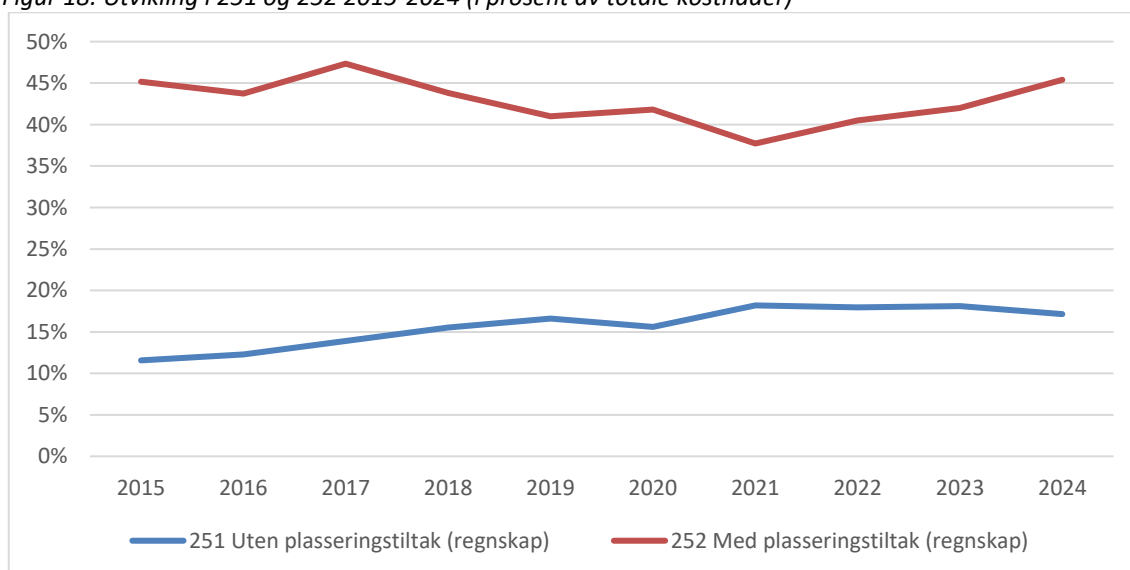
I pandemiårene har det vært en nedgang i både meldinger og nye undersøkelser, men fra 2023 ses det at nedgangen i de to foregående årene har snudd. Prognosen for 2025 og 2026 er basert på aktivitet i perioden 2016-2024, unntatt 2020-2022. I Figur 16 vises at det i prognosen for de neste to årene forventes en økning i aktiviteten, men en fortsatt nedgang i antall barn med omsorgstiltak.

I Figur 17 og Figur 18 vises det at 251 *Uten plasseringstiltak* frem til 2021 øker i takt med at 252 *Med plasseringstiltak* faller. Dette er en ønsket utvikling i barnevernstjenesten; at man klarer å hjelpe barna mens de bor i familien og derved unngår inngripende plasseringer. Plasseringstiltak er vesentlig mer kostbart enn forebyggende tiltak i hjemmet. Det vurderes å være nødvendig å sikre en robust barnevernstjeneste som kan håndtere det dersom det periodevis oppstår et økt behov for plassering utenfor hjemmet enn det som er forventet. I 2022 var det eksempelvis en økning i utgiftene i 252 *Med plasseringstiltak*, som skyldtes både økning i kommunal egenbetaling og en økning i aktiviteten (se Tabell 8). Kurven for 252 *Med plasseringstiltak* øker igjen fra 2023 til 2024, som skyldes merforbruk på institusjonsplasser, hvorav det har vært ekstraordinære høye utgifter til plassering av barn med diagnoseutløste helsebehov. Figur 18 viser utviklingen i faktiske tall, mens figur 19 viser utviklingen i prosent av totale kostnader.

Figur 17: Utvikling i 251 og 252 2015-2023 (i millioner kr)

Figur 18: Utvikling i 251 og 252 2015-2024 (i prosent av totale kostnader)

I Tabell 9 er det en oversikt over hva de ulike tiltak koster i gjennomsnitt pr. måned og pr. år pr. barn/ungdom. Barn og unge med diagnoseutløste helsebehov har i 2024 i gjennomsnitt kostet 545 110 kr pr. måned, som utgjør 6,5 mill. kr per år. En institusjonsplass for ett år koster til sammenlikning vanligvis 2,2 mill. kr. (se Tabell 7), og de ekstraordinære plasseringene koster opp mot 3 ganger så mye, som alminnelige plasseringer. Videre i tabellen ser vi at det i gjennomsnitt koster 1,5 mill. kr. for tiltakene plasseringer i institusjon, spesialiserte fosterhjem og beredskapshjem. Bemerk at satsene for egenbetaling til spesialiserte fosterhjem og beredskapshjem hver for seg er lavere enn institusjonsplassering.

Det er i Tabell 9 også tydelig å se forskjellen på hva tiltak på 251 koster pr. barn/tiltak sammenlignet med tiltak på 252. Utgiftene pr. barn og ungdom på Senter for foreldre og barn og MST er den kommunale egenbetalingen til Bufetat, mens utgiftene pr. barn og ungdom med tiltak fra avdeling tiltak og MST-CAN er beregnet utfra lønnsutgifter og drift av avdelingen/teamet. En liten økning i institusjonsplasseringer gir svært store utslag, og det kan fremdeles forventes store svingninger i antallet. En videre satsning på virksomme, forebyggende hjelpetiltak vil være det viktigste virkemiddelet for å redusere sannsynligheten for kostnadsdrivende plasseringer i fremtiden.

Tabell 8: Antall kostnadsdrivende tiltak ved årsslutt

	2021	2022	2023	2024
Barnevernsinstitusjoner	10	15	15	21
Senter for foreldre og barn (døgnoophold på senter)	1	3	0	4
Beredskapshjem og spesialiserte fosterhjem	7	11	13	15

Tabell 9: Utgifter pr. barn/ungdom i ulike tiltak i gjennomsnitt pr. måned og pr. år

	I gjennomsnitt pr. måned pr. barn/ungdom	I gjennomsnitt pr. år pr. barn/ungdom
252: Barn og unge med diagnoseutløste helsebehov på institusjon	545 110 kr	6 541 314 kr
Antall barn med diagnoseutløste helsebehov på institusjon pr. 31.12		5
252: Barn og unge på institusjon, spesialiserte fosterhjem og beredskapshjem*	126 048 kr	1 512 577 kr
Antall barn på institusjon, spesialiserte fosterhjem og beredskapshjem pr. 31.12		31
252: Kommunale fosterhjem**	41 729 kr	500 745 kr
Antall fosterhjem pr. 31.12		55
251: Barn og unge på MST og Sentre for foreldre og barn*	15 031 kr	180 369 kr
Antall barn og unge på MST og Sentre for foreldre og barn pr. 31.12		10
251: Barn og unge med MST-CAN tiltak***	58 479 kr	701 742 kr
Antall MST-CAN saker pr. 31.12		15****
251: Avdeling tiltak inkl. RFT***	11 637 kr	139 640 kr
Antall tiltak pr. 31.12		156

*Kommunal egenbetaling til Bufetat

**Disse tall er pr. fosterhjem og ikke pr. barn i fosterhjem

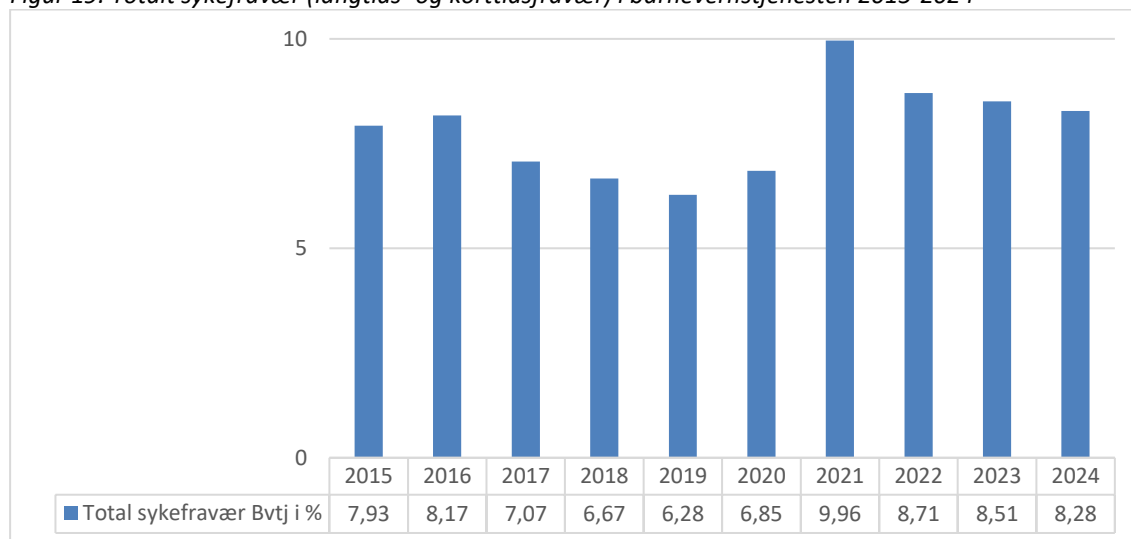
***Lønnsutgifter og drift i avdelingen/teamet

****Inkl. Asker saker

4.4 Nøkkeltall – HR og HMS

4.4.1 Sykefravær

Figur 19: Totalt sykefravær (langtids- og korttidsfravær) i barnevernstjenesten 2015-2024

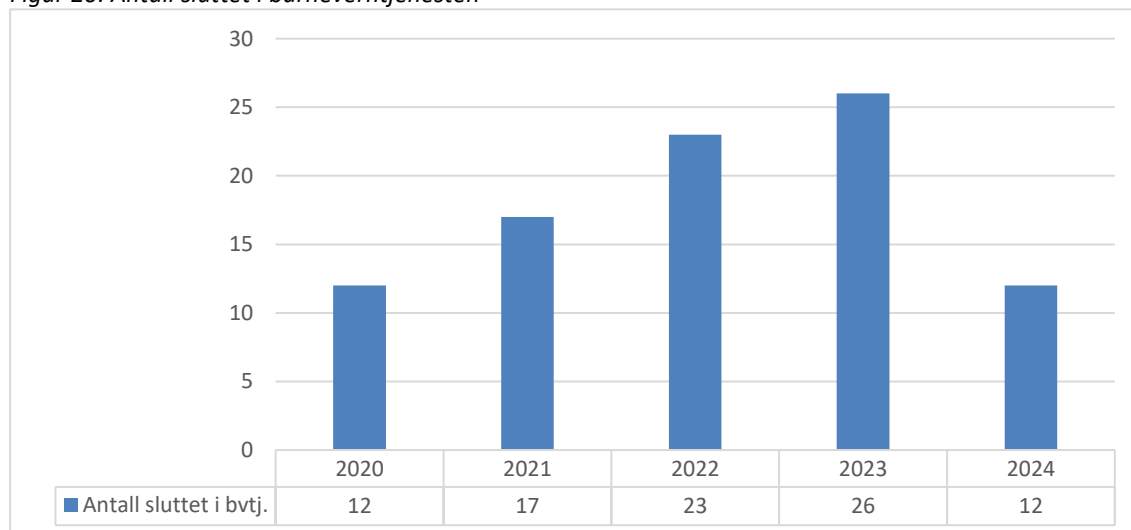
Tjenesten har et stabilt og relativt lavt sykefravær, og det totale sykefraværet er noe lavere i 2024 enn i 2023. Sykefraværet følges opp månedlig i barnevernstjenestens månedsrapport til barnevernssjef, i lokalt MBM og i direktørområdets arbeidsmiljøutvalg. Som del av det forebyggende arbeidet med sykefravær, har alle avdelinger i tjenesten årlige, definerte arbeidsmiljø- og HMS-relaterte tiltak i sine strategiplaner integrert som del av kvalitetsutviklingen i tjenesten som helhet.

4.4.2 Turnover og rekruttering

Turnover kan beregnes på flere måter. Bærum barnevernstjeneste beregner turnover etter KS' definisjon *når en fast medarbeider har sluttet å jobbe i tjenesteområdet (her: barnevernstjenesten) registrert i løpet av året*. De siste publiserte nasjonale tall fra KS for område barnevern fra 2022-2023 viser en turnover på 17,2%. ([Statistikk om barnevernstjenesten - KS](#)).

I 2024 har Barneverntjenesten hatt en svært lav turnover på 7,1%, en relativt stor nedgang fra 15,95% i 2023. Det var totalt 12 ansatte som sluttet i 2024.

Figur 20: Antall sluttet i barneverntjenesten

Nedgangen i turnover i 2024 kan forklares med innføring av egen stillingskode og lønnsøkning for barnevernskonulentstillinger med krav om mastergrad, og en stabilisering av arbeidslivet etter pandemien. Andre forhold som kan øke sannsynligheten for å beholde medarbeidere over tid, kan være generell trivsel i kommunen og i tjenesten, godt arbeidsmiljø, og en stabil, verdiforankret og forutsigbar styring og ledelse av tjenesten.

Turnover kan være et nøkkelområde for å måle hvor attraktiv og konkurransedyktig tjenesten vil være i fremtiden, og følges nøye opp av barnevernssjef og ledergruppen.

Alle ansatte holdes orientert om oppstart og avslutning av arbeidsforhold i tjenesten gjennom månedlig internkommunikasjon.

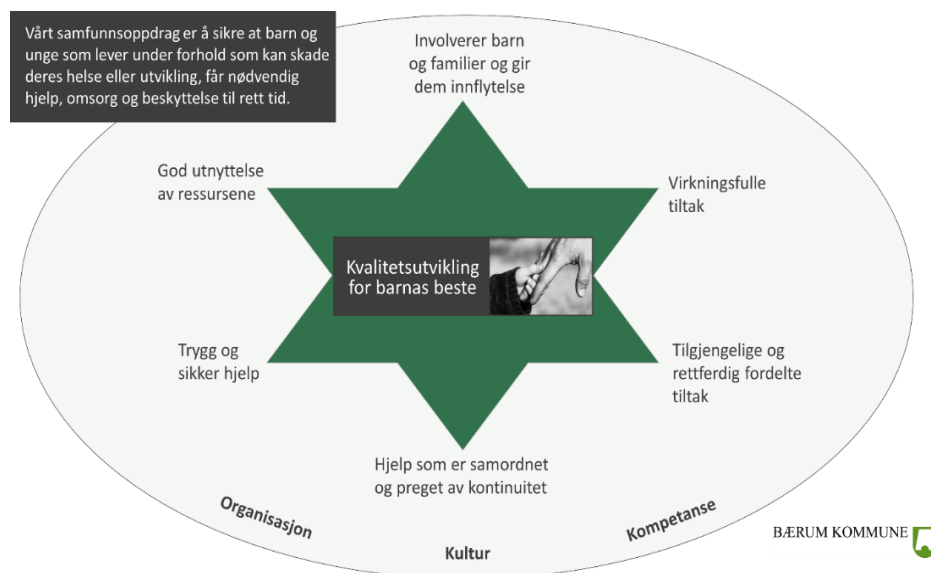
5. ÅRETS AKTIVITETER OG RESULTATER- KVALITETSUTVIKLING OG INNOVASJON

5.1 Om strategi for kvalitetsutvikling

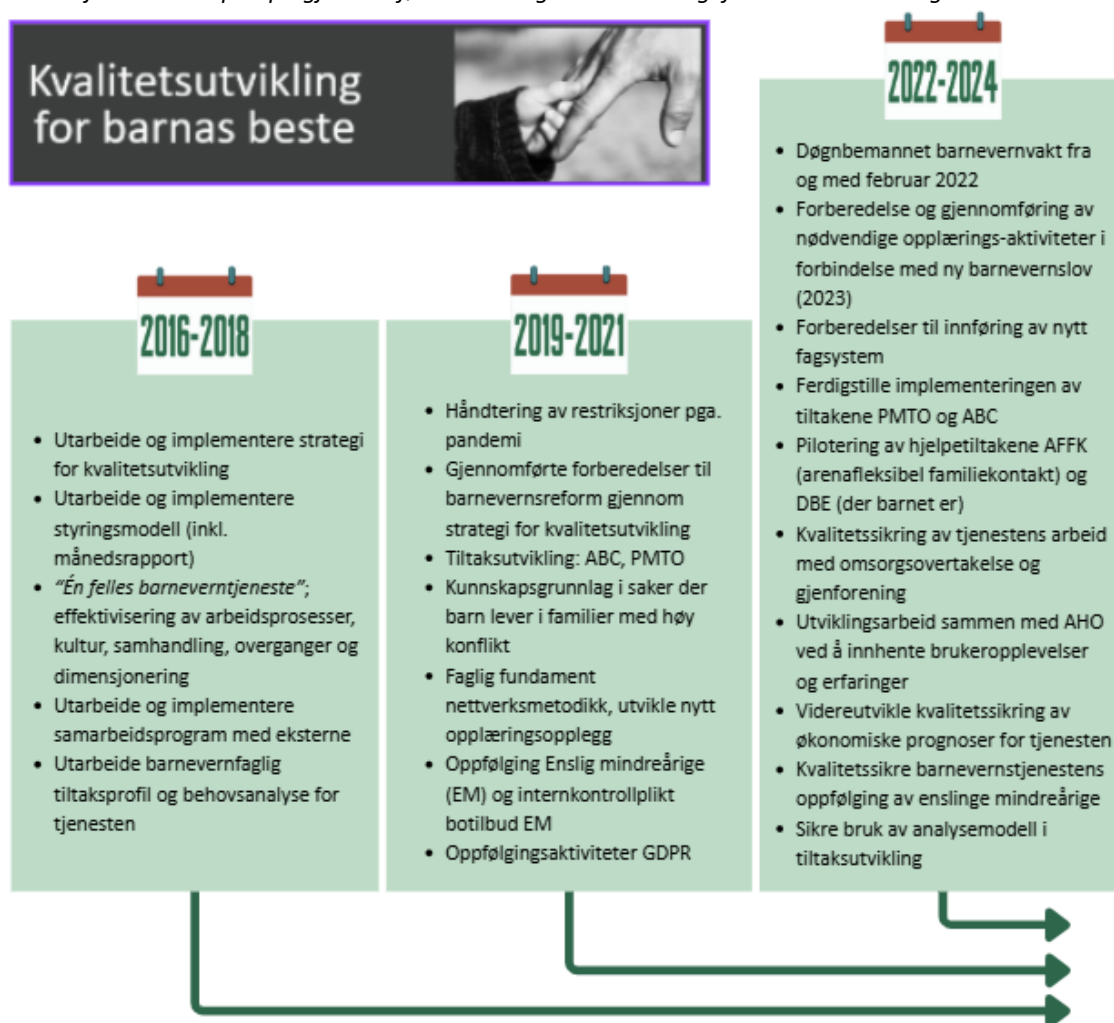
Siden 2016 har barnevernstjenesten i Bærum jobbet med kvalitetsutvikling og omstilling gjennom helhetlig, strategisk tilnærming. Hver strategiperiode er treårig, og det utformes årlige tiltak med utgangspunkt i et felles målbilde for strategiperioden.

De årlige utviklings-, innovasjons- og omstillingstiltakene utarbeides både på overordnet nivå for hele barnevernstjenesten, og for hver enkelt avdeling. Samtlige utviklingstiltak knytter seg til én eller flere av kvalitetsprinsippene.

Illustrasjon 5: Kvalitetsprinsippene på barnevernsfeltet

Illustrasjon 6: Eksempler på gjennomførte utviklingstiltak i strategi for kvalitetsutvikling:

5.2 Videreutdanning og interne kompetansehevende tiltak

Medarbeidere i tjenesten kan årlig søke videreutdanning på høyskole/universitet i regi av Bufdir eller i form av masterkompetanse etter fastlagte prosesser og kriterier som oppdateres årlig i samarbeid med lokalt MBM. Fra og med 2021 har tjenesten hatt egne ordninger for å forberede og imøtekomme kompetansekravet som trer i kraft 1. januar 2031.

Kompetansekravet kommer som del av nye lovkrav i barnevernsloven og satsninger i oppvekstreformen, med mål om å bedre hjelpen og øke rettssikkerheten til barn og familier som har behov for barnevernets hjelp. Det ble i 2023 nedsatt en arbeidsgruppe (KK31) i tjenesten for å utarbeide plan for å utvikle og beholde kvalifiserte medarbeidere, som er avløst av en ny arbeidsgruppe (KK31Vol2) som skal tilpasse tjenestens plan for kompetanseheving slik at denne stemmer overens med kommunens nye lønnspolitikk og innføring av ny stillingskode der det kreves mastergrad. KK31 leverte sin rapport i 2024, og KK31Vol2 starter i 2025.

Kompetansekravet vil kunne ha budsjettmessige konsekvenser når nødvendige lønnstilpasninger som følge av økt kompetanse og skjerpede konkurransevilkår gjør seg gjeldende.

Bærum barnevernstjeneste gjennomfører i tillegg intern årlig opplæring for medarbeidere i *Barnesamtalen DCM* og *nettverksmøteledelse* som barnevernsfaglig metode og tiltak. Barnesamtalen og nettverksmøtemetodikk har vært etablert i tjenesten i flere år, og følger opp lovkrav om barns medvirkning, forebyggende barnevernsfaglig hjelpetiltak, og bruk av slekt og nettverk ved

plasseringer. Bærum barnevernstjeneste har de senere årene gitt tilbud om kjøp av opplæringsplasser i nettverksmøteledelse også til barnevernstjenester i andre kommuner, og i 2024 også til andre tjenester i kommunen. I 2024 ble samarbeidet med Korus Øst om bruk av metoden *Motiverende intervju videreført*, og satsningen ble prioritert i tjenesten gjennom året.

5.3 Spesielt om barnevernets arbeid med medvirkning og brukerinvolvering

Alle barn, unge og foreldre skal kunne medvirke i alle faser av en barnevernssak, i tråd med lovkrav til barnevernets ansvar for å sikre reell medvirkning til barnets beste og økt rettssikkerhet for barn og familier.

Barnets egen mening skal fremgå av dokumentasjonen i hver sak, og det skal også fremkomme hvordan barnets mening vektet. Barnevernstjenesten har de siste årene videreutviklet og tilpasset tjenestens eget malsystem for å øke og styrke dokumentasjonen av barn og foreldres medvirkning og involvering. Dette arbeidet fortsetter kontinuerlig, og videreføres med innføringen av nytt fagsystem i 2025.

Samtidig som det er nødvendig å søke å få frem barnets mening er det viktig at barn i utsatte livssituasjoner ikke opplever å få et urettmessig ansvar for sin egen situasjon, eller om deres mening er et premiss for eller en barriere for å få hjelp. Å hele tiden være bevisst på og utvikle tillitsbasert kommunikasjon og relasjonsarbeid, vurderes derfor som grunnleggende for å kunne imøtekomme de ulike behov barn, unge og foreldre kan ha når de befinner seg i vanskelige livssituasjoner, noen ganger også med motstridende interesser seg imellom.

Tilrettelagt og spesialisert kommunikasjon med og kunnskap om barn som ikke har utviklet språk, er nødvendig for å kunne vurdere barnets opplevelse av egen situasjon, og det har i 2024 vært videreført aktiviteter for videreutvikling av tilnærmingen til denne alders -og målgruppen. Gjennom prosjektet *Der Barnet Er*, delvis i samarbeid med RBUP, har tjenesten utviklet og organisert kunnskap, tilnærming og metodikk til denne målgruppen. Et pilotprosjekt i 2024 forventes å bidra til utvikling av konkrete opplæringstiltak i aktuelle avdelinger.

Samtlige fagansatte i barnevernstjenesten i Bærum gjennomfører en omfattende, ettårig opplæring i metodikken *Barnesamtalen DCM*. I 2024 har fem medarbeidere gjennomført opplæringen. Metodikken gir særlige ferdigheter i samtaler med barn om vanskelige temaer, og styrker kompetansen i å involvere også yngre barn.

Nettverksmøter som tilnærming både i undersøkelser og i oppfølgingsarbeid, er et satsingsområde for tjenesten, og bidrar til å øke medvirkningsmulighetene for barn, unge og deres foreldre. I 2024 er det i samarbeid med forskningsmiljøer og med statistikk og analyse i Bærum kommune, utviklet en digital brukerundersøkelse for familier og andre som har vært deltakende i nettverksmøter. Undersøkelsen tas i bruk 1. januar 2025, og forventes å kunne gi verdifull innsikt og forbedringsmuligheter i barnevernstjenestens nettverksarbeid.

Familier som strever i kontakten med barnevernet kan ha erfaringer som det vil være viktig for barnevernet å få innsikt i. Det er et viktig arbeid å identifisere hva som gir/ikke gir gode brukeropplevelser, hva som kan bidra til økt opplevelse av verdighet i møtene med barnevernstjenesten, og hva som kan motvirke opplevelsen av maktesløshet for familier som befinner seg i vanskelige livssituasjoner. Brukerundersøkelser i barnevernet må tilpasses hvilken kontakt barnet og familien har eller ønsker å ha med barnevernstjenesten, og må utføres med særskilt vekt på etiske hensyn, forsvarlighet og etterprøvbarhet. Det er rimelig å anta at familier med positive erfaringer i kontakten med barnevernet, vil være lette å nå, og at de vil kunne dele sine erfaringer med barnevernstjenesten uten å oppleve dette som spesielt vanskelig. Risikoen for å innhente data som gir en skjev fremstilling av hvordan den aktuelle barnevernstjenesten faktisk

oppleves av barn, unge og foreldre, er til stede. Det er avgjørende for barnevernstjenestens troverdighet at datainnhenting foregår på en åpen og etterprøvbar måte, som også ivaretar familiens anonymitet og rett til personvern. Viderebehandling av personopplysningene må formålsvurderes og skje i henhold til lovverket, det samme vil også gjelde selve innhenting av slike data.

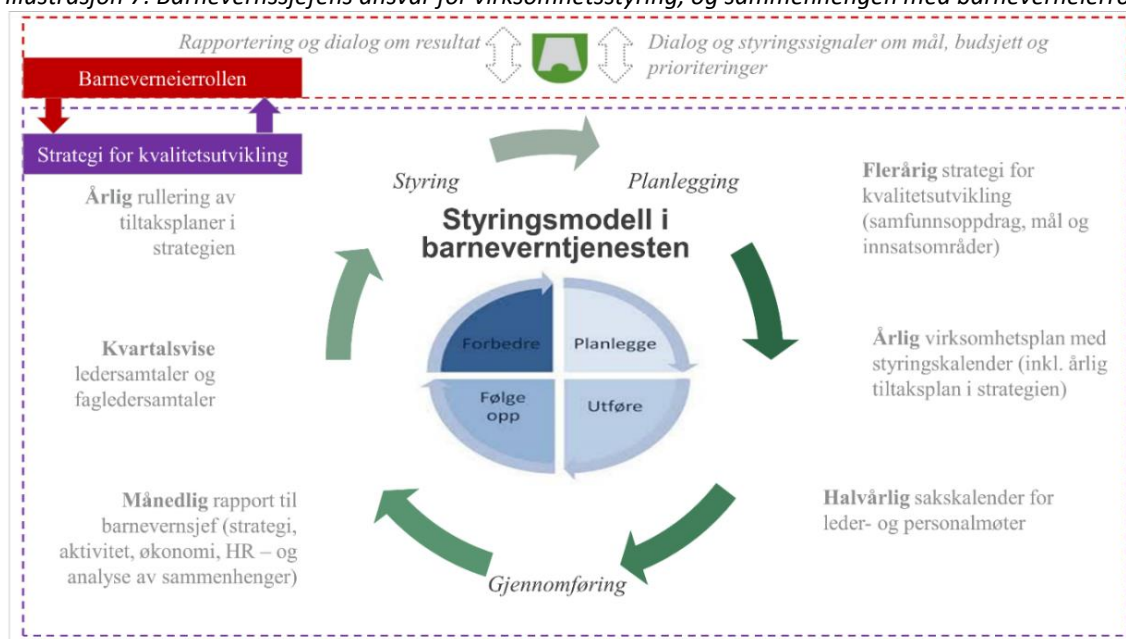
Det etterstrebes å gjennomføre samtaler med barn, unge og foreldre om deres opplevelser med barnevernet på en respektfull, hensynsfull og verdig måte, også når hensikten er å innhente kvantitative data. Det må tas hensyn til flere etiske problemstillinger når det gjelder rekruttering av respondenter blant barn, ungdom og foreldre etter deres kontakt med barnevernet. Innhenting av brukerdata og gjennomføring av brukerundersøkelser må derfor innrettes på en valid og hensynsfull måte, og samarbeidet med blant annet Landsforeningen for barnevern barn om videreutvikling av egnede fremgangsmåter har fortsatt i 2024.

Tjenesten gjennomførte i 2024 et utviklingsarbeid sammen med masterstudenter fra tjenstedesign ved Arkitekt- og designhøgskolen i Oslo. Utviklingsarbeidet resulterte i en rekke konkrete tiltak og metoder som kan tas i bruk for å innhente erfaringer og tilpasse tjenesten etter hva barn og foreldre gir tilbakemelding om. Tiltakene og metodene vil bli fulgt opp i 2025.

Barnevernstjenesten er en samfunnsinstitusjon som har anledning til å utøve stor makt overfor enkeltmennesker, og er en tjeneste som må være særlig oppmerksom på hvordan makten er underliggende og faktisk forvaltes i *alle* sammenhenger. Innhenting av erfaringer og innspill som kan bidra til kvalitetsutvikling i tjenesten til beste for barn og familier må også gjennomføres med erkjennelse av dette.

6. STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN

Illustrasjon 7: Barnevernssjefens ansvar for virksomhetsstyring, og sammenhengen med barneverneierrolle

Oppvekstreformen og ny barnevernslov fremhever kommunens overordnede ansvar for god styring på barnevernsområdet. Kommunenes tilnærming til videreutvikling av helhetlige tjenester rettet mot barn og unge påvirker også barnevernets tiltaksutvikling til de mest utsatte barna. Statsforvalteren fremhever ulike ansvarsområder som ledelse, styring og interkontroll i sitt forventningsbrev for 2024, noe som understøtter barnevernstjenestens satsning på dette de senere årene.

Barnevernstjenesten har siden 2016 styrt tjenesten gjennom tre-årige strategier for kvalitetsutvikling, og det utarbeides årlige tiltaksplaner/virksomhetsplaner for alle avdelinger og på overordnet nivå. Sammen med interne delegasjonsbestemmelser, funksjons- og rollebeskrivelser, prinsipper for eskalering i beslutningsprosesser og tjenestens månedsrapport, gir dette en god og solid styring og ledelse av tjenesten og ved rapportering i linjen og til politikerne.

Avdeling forvaltning i barnevernstjenesten har ansvar for å forvalte tjenestens styringsmodell, og å oppdatere og videreutvikle alle prosesser og oppgaver som sikrer økonomisk og forvaltningsmessig forsvarlighet og utvikling i tjenestens helhetlige virksomhetsstyring. Avdelingen ivaretar rollen og ansvaret gjennom definerte oppgaver for planlegging og gjennomføring innen lovpålagte krav på områdene fag, økonomi og helhetlig tjenestekvalitet, blant annet gjennom følgende aktiviteter:

- Prosessansvar i organisasjonsutvikling og kvalitetsutvikling for hele barnevernstjenesten.
- Forvalte tjenestens kontroller-oppgaver og fagsystem, internkontroll og dokumenthierarki.
- Virksomhetsstyring, blant annet gjennom utarbeidelsen av månedsrapport til barnevernssjef med vurdering av og forslag til tiltak basert på risiko og avvik, og rapportering i Framsikt.
- Budsjettering, oppfølging av resultat og prognoser, samt månedlig økonomistyring.
- Utvikling og gjennomføring av barnevernstjenestens kompetanseutviklingsplan.
- Pådriver i innovasjonsprosjekter i tjenesten (eksempelvis i forskningsprosjekter, oppfølgingsaktiviteter ved implementering av nye tiltak og metoder, DigiBarnevern-prosjektet, oppfølging av praksisstudenter mv.).
- Forsvarlig dokumentbehandling og dokumentflyt, oppfølging av innsynskrav og oppfølging og utvikling knyttet til barnevernstjenestens arkiv iht. gjeldende lovverk.
- Ansvar for planlegging og gjennomføring av samvær med tilsyn etter barneloven § 43a.
- Oppfølging av barnevernstjenestens i underkant 200 fosterhjem, besøkshjem, støttekontakter og tilsynsførere, og forvaltning av oppdragsavtaler.
- Oppfølging og ivaretagelse av barn, foreldre, samarbeidsinstanser og andre besøkende i stedlig ekspedisjon, og sentralbord for barnevernstjenesten.

7. UTFORDRINGSBILDE OG INNSATSOMRÅDER 2025

Utfordringsbilde

- Institusjoner i samfunnet med mandat til å gripe inn i privatlivets fred, er særlig avhengig av legitimitet og tillit. Manglende tillit til barnevernstjeneste kan føre til at barn som er i fare ikke får nødvendig hjelp, og er en omstendighet som barnevernstjenesten hele tiden må være oppmerksom på. Gjensidighet i tillitsarbeidet kan være en utfordring i en tid der motstridende informasjon og feilinformasjon konkurrerer med fakta og virkelighet. Vi ser eksempler på at ordskiftet om barnevernet kan virke splittende, og det kan for noen av barnevernets medarbeidere være svært krevende å bli værende i yrkesrollen over tid.
- Det er vanskelig å være vitne til eller å måtte forholde seg til barn og foreldre som lever strevsomme liv, særlig i saker der det oppstår motsetninger mellom ulike tjenester og instanser om hva som er nødvendig og riktig hjelp for akkurat dette barnet. Dialog og samarbeid er ikke alltid så lett å få til, og kan ramme barn og unge særlig hardt. Det er fremdeles arbeid som gjenstår både på systemnivå og i enkeltsaker, særlig i saker der barn og unge har behov for samtidig hjelp og innsats fra flere tjenester som er regulert av ulike lovverk.
- Ungdom som begår lovbrudd kan provosere og skremme både storsamfunnet og lokalmiljøet, og det er frykt for rekruttering til slike miljøer fra stadig yngre aldersgrupper. Frykt og redsel overfor denne målgruppen kan bidra til fremmedgjøring og økt avstand, og

fratar ungdommene mulighet til å oppleve mestring og å ha tro på fremtiden. Det er bekymringsfullt dersom samfunnet velger å møte et skremmebilde av disse ungdommene, fremfor å møte ungdommene selv.

Innsatsområder

- Prioriterte områder i tjenestens overordnede strategi for kvalitetsutvikling 2025 omhandler blant annet *barneperspektiv og verdighet, virksomhetsstyring, tiltaksutvikling og kvalitet, involvering av barn, familier og nettverk, og videreføring av fellesskap og et godt arbeidsmiljø*.
- Kommunens temaplan for og med barn og unge gir retning for arbeidet, med prioriterte områder som barneverntjenesten slutter opp om og forplikter seg til å arbeide etter.
- Bedre tverrfaglig innsats (BTI) og tidlig innsats for barn i risiko (TIBIR) skal bidra til riktig hjelp til rett tid, og så tidlig som mulig. Barnevernstjenesten vil samhandle og samarbeide i aktuelle saker, og bidra til fellesskapsløsninger med andre tjenester i og utenfor kommunen.
- Samarbeid med andre tjenester vurderes å være helt sentralt for å kunne løse barnevernets samfunnsoppdrag. Dette ønsker tjenesten å videreføre gjennom en åpen konsultasjonstelefon, systematisk informasjonsvirksomhet i form av "Bekymret for et barn"-foredrag og systemsamarbeid gjennom barnevernstjenestens samarbeidsprogram.
- Utvikling av gode redskap for trygge møter og samtaler for å innhente meninger og erfaringer fra barn, unge og foreldre videreføres. På den måten ønsker vi å bidra til at barn, unge og foreldre har en reell innvirkning på hvordan tjenesten kan utvikles og organiseres best mulig i fremtiden.
- Barnevernstjenesten i Bærum viderefører oppgaver som følger av samfunnsoppdraget, oppvekstreformen og lovkrav i barnevernsloven, og bidrar til mot, åpenhet og respekt overfor barn, unge, foreldre, innbyggere, kolleger, samarbeidspartnere og andre.

Tillit og legitimitet er helt nødvendig for at barnevernstjenesten skal kunne gi riktig hjelp til rett tid til barn og unge i utsatte livssituasjoner, og er et felles ansvar for en hel kommune. Det å erkjenne feil og etterstrebe åpenhet om egen praksis og aktivitet, kan bidra til å styrke tilliten. Kunnskap om barnevernet i samfunnet og hos samarbeidende instanser kan bygge ned eventuelle skranker mellom utsatte barn og familier og barnevernet. Åpenhet om barnevernets mandat, virksomhet og rolle i samfunnet vil derfor være et prioritert område for tjenesten, både i enkeltsaker og i samarbeid med andre. Barnevernstjenesten vil fortsette å ta sin del av ansvaret i dette viktige arbeidet i de kommende årene.

Målbilde 2027, strategiperiode 2025-2027